БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

44-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 292 (11278) | 1966 оной декабриин 13, вторник | Сэн 2 мүнгэн

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай ИНФОРМАЦИОНКО МЭДЭЭСЭЛ

1966 оной декабриин 12-то КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум Кремль соо нээгдэбэ.

Пленум дээрэ зүбшэгдэхэ асуудалнууд:

1. СССР-эй уласхоорондын политика ба коммунис хүдэлөөе бэхижүүлхын түлөө КПСС-эй тэмсэл тухай.
2. 1967 ондо СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэб тухай.
3. СССР-эй 1967 оной Гүрэнэй бюджет тухай.

Пленумэй зүбшэхэ зүйлнүүдэй түрүүшын асуудалаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев үгэ хэлэ.

Пленум хүдэлмэреэ үргэлжэлhөөр.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ҮРЭ ДҮНГҮҮДЫЕ ХОДОДОО ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Советскэ Союзай Коммунис парти совет ажалшадые коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлгые мүнөөдэрэй шухалын шухала политическэ зорилго гэжэ тоолоно. **«Үндэр политическэ мэдэрэлтэйгээр, ажалдаа коммунис ёhoop хандаха зоригтойгоор ажалшадые хүмүүжүүлхэ ябадал үзэл суртала хүдэлмэриин түб дунда байха ёhoтой,**—гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл тушаа Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездын Резолюци соо хэлэгдэнэ.—**Үзэл суртала хүдэлмэриин түрүүшын ээлжээнэй зорилго гэбэл, арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбые дүүргэхын түлөө, манай орондо коммунис общество байгуулхын түлөө тэмсэлдэ хүдэлмэришэн ангиин, таряашадай, интеллигенциин хүсэ шадалые элсүүлэн хандуулга мүн».**

Партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай республикын партийна организацинууд ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Жэшээлхэдэ, Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой партийна организаци ажахынгаа гол түлэб участогуудта ажалай дүй дуршалтай, политическэ бэлэдхэлтэй коммунистнуудые эльгээгээ. Тэдэнэрынь ганса үгэ хүүрээрээ бэшэ, харин ажалай бодото жэшээгээр нүхэдөө амжалтануудта зоригжуулна. Түс колхоздо клубай болон улаан булангуудай хүдэлмэридэ, уран hайханай самодеятельностьдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Партийна организациин оролдолго бодото үрэ дүнгүүдые үгэнэ. Колхоз hү haалгынгаа жэлэй түсэбые аяар ноябрь hара соо дүүргээ.

Үзэл суртала хүдэлмэриин нүлөөн коммунистнуудай политическэ бэлэдхэлhээ дулдыдана. Энээниие хараадаа абажа, КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райком, колхозуудай болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй марксистско-ленинскэ hуралсалда онсо анхарал хандуулна. Мүнөө эндэ колхоз, совхоз бүхэндэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд экономическа семинарнуудта хабаадуулагдана. Партиин райком партийно-гэгээрэлэй кружогуудай хүдэлмэриие саг үргэлжэ хүтэлбэрилнэ. Хүн бүхэнтэй түс тустайнь хөөрэлдэхэ, ойлгоогүй юумыень тэсэмгэйгээр ойлгуулхые оролдохо гээшэ коммунист бүхэнэй уялга юм. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри саг зуурын кампани бэшэ. Энэ хадаа үдэр бүри хэгдэхэ хүдэлмэри. Гэбэшье зарим партийна организациин хүтэлбэрилэгшэд үзэл суртала хүдэлмэридэ ёhо тэдыгээр хандаха ябадал үсөөн бэшэ гаргана. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой Бүхэнэй haалиин фермые абажа үзэе. Газаа тээhээнь харахада, эндэ яhала юумэн хэгдэбэ хэбэртэй. Гоёор шэмэглэгдэнхэй улаан булан бии, haалишадай социалис уялгануудые харуулhан плакатнууд үлгэгдэнхэй. Мүн haалишадай хүдэлмэриин үдэр бүриин дүнгүүд гаргагдадаг. Теэд эдэ бүгэдэнь фермынхидэй ажалда юрэдөө нүлөөлнэгүй. Фермэ алишье хүдэлмэрээрээ гээгдэжэ ябана. Энэ жэшээ хадаа хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ёhын туладал ябуулагдадаг байhаниень гэршэлнэ.

Республикымнай хүдөө нютагуудта мүнөө арба гаран мянган агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Энэ хадаа тон ехэ хүсэн. Теэд агитаторнууд, агитколлективүүд хаа хаанагүй жэгдэ hайнаар ажаллана гэхээр бэшэ. Зарим партийна организацинуудай секретарьнууд агитколлективүүдые хүтэлбэрилэн, тэдэндэ бүхы политическэ хүдэлмэридөө түшэглэхын оронд, ямаршье туhа хүргэнэгүй. Олон агитаторнууд миин саарhан дээрэ тоологдоно.

Хүниие коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлгэдэ клубууд, библиотекэнүүд ехэ үүргэтэй байhаниинь мэдээжэ. Зүгөөр соёл болбосоролой олон эмхи зургаанууд ажалшадай дунда ябуулха хүдэлмэреэ кино харуулгаар лэ хизаарлана. Эндэ уран hайханай самодеятельность муугаар хүдэлмэрилнэ. Клубуудай ажалда хүдөөгэй интеллигенци—багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэд үсөөгөөр хабаадуулагдана.

Мүнөө Агуу ехэ Октябриин 50 жэлэй бэлэдхэлэй ябажа байhан үедэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр, ашаг үрэтэйгөөр ябуулагдаха ёhотой. **«Бүхы политическэ агитаци болбол оронойнгоо политическэ, экономическа, соёл культурын ажабайдал тухай, уласхоорондын байдал тухай үргэнөөр ба хододоо мэдүүлжэ байха үндэhэ hуурида тулгууритай байха ёhотой»** гэжэ партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүд соо хэлэгдэнэ.

Марксистско-ленинскэ үзэл бодолтой, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ хүниие хүмүүжүүлгэ хадаа партийна организацинуудай, соёл болбосоролой эмхи зургаануудай тон харюусалгатай зорилго мүн.

Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула хүмүүжүүлгын бүхы арга хэрэгсэлнүүдые хэрэглэхэ шухала. Тиигээд хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ табигдаха гол эрилтэ хадаа тэрэ үрэ дүнгүүдые үдэр бүри дээшэлүүлхэ ябадал болоно.

АГУУ ЕХЭ ОКТЯБРИИН 50 жэлэй хүндэлэлдэ

Баргажан нютагта Иван Михайлович Степановые мэдэхэ, танихагүй хүнүүд тон үсөөн. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай бригадынхид гүрэнэй түсэб-захилые жэл бүри үлүүлэн дүүргэжэ, аймаг соогоо эрхим ажалаараа суурхана. Коммунист Степановай хубита эндэ тон ехэ гээшэ.

Зураг дээрэ: И. Степанов.

И. КУЗНЕЦОВОЙ фото.

МОДОШОДОЙ ДУНДАҺАА ЭГЭЭЛ ТҮРҮҮЛЭН

Эдэ үдэрнүүдтэ Шулуутайн леспромхозой модошод ехэ баяртай байна. Тэдэнэр ажалай шэнэ амжалта туйлаба. «Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай дундаhаа эгээл түрүүлэн модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ жэлэй түсэб дүүргэhэн тухайгаа элидхээ.

Шулуутайн леспромхозой модошод 500 мянган кубометр модо бэлэдхэhэн, шэрэhэн байна. Агуу ехэ Октябриин 50 жэлэй хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсоhон модошод 30 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ уялга абаба.

Нүхэд Т. Е. Марков, Н. Б. Таюрский, Н. Д. Краснов, Д. В. Ступаков гэгшэдэй даадаг бага комплексно бригаданууд мүрысөөндэ hайн үрэ дүн харуулна. Эдэ бригаданууд үдэр бүхэндэ 15—20 кубометр модо даабариhаа гадуур бэлэдхэнэ. Автомашинын жолоошод Ю. Н. Мясников, Ф. К. Расшивалов, Л. Ф. Лобанов даабаряа 120—125 процент хүргэдэг.

Амжалтаараа урмашаhан модошод ажалайнгаа эршэ улам шангадхажа байна.

Н. ТЮРНЕВ

АЖАЛДАА ШАЛГАРАГШАД

Табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ мүрысөөндэ оролсоhон доломит малтагшадай коллектив ажалдаа шэнэ амжалта туйлаба. Ноябриин түсэб бүхы дээрээ холо үлүүлэн дүүргэгдээ.

Горнягууд hapa соо 10430 тонныи үнэтэ зүйл шэлэй, металлургическа промышленностиин предприятинуудта эльгээhэн байна. Энээнhээ урда иимэ ехэ доломит ашагдаагүй юм.

Ондоо предприятинуудта шухала хэрэгтэй энэ зүйл haадгүйгөөр ашажа ябуулхын тула ажалай эмхидхэл hайжаруулха хэрэгтэй болобо. Ашаа ашагшадай бригадые даагша Георгий Пронин, экскаваторай машинист Анатолий Турышев ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, механизмуудаа ашагтайгаар хэрэглэжэ, ехэ ашаа тээжэ ябуулаа.

Доломит малтагшад ажалайнгаа бүтээсэ мүн лэ дээшэлүүлээ. Звенонуудай орондо забойщигуудай бригада эмхидхэгдэhэн байна. Бригадир Василий Троценко хэхэ ажалаа түрүүшын үдэрhөө зүбөөр түсэблэжэ, халаанай нормо дүүргэхэ арга олгоhон юм. Василий Токмаков Евдаким Радионов гэгшэдэй даадаг взрывнигүүдэй бригаданууд даабаряа холо үлүүлэн дүүргээ.

Жолоошод Иван Шурыгин, Степан Манзуров, Сазон Шитин доломидые карьерhээ ашалгын талмай хүрэтэр ямаршье haадгүйгөөр зөөжэ байгаа.

Н. КУЧУМОВ.

ШАХТЁРНУУДАЙ АМЖАЛТА

Галуута-Нуурай шахтын управлениин 2/5 шахтын 1-дэхи участогай нүүрhэ малтан абагшад эдэ үдэрнүүдтэ тон үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллана. hарын эхинhээ хойшо 9 үдэрэй туршада 2.863 тонно нүүрhэн малтагдан гаргагдаа. Тиигэжэ тэдэнэр түсэбhөө гадуур 403 тонно хара алта Эхэ орондоо бэлэглэhэн байна. Декабриин 2-ой үдэр 410 тонныи орондо 600 тонно малтаба.

Григорий Каленов бригадиртай халаан илангаяа hайнаар ажаллана. Тэрэнэй бригадада 14 хүн хүдэлдэг. Тэдэнэр халаан соогоо 270 тонно нүүрhэ малтажа, газар дээрэ гаргаба. Энэнь халаанай дүүргэхэ хоёр даабари болоно.

Шахтёрнууд Сергей Барышников, Анатолий Барановский, Петр Каленый болон бусад үндэр бүтээсэтэ ажалаараа халаан соогоо шалгарна.

Н. БАДМАЕВ.

АНГАЙ АРЬҺАН ОЛЗОТОЙ

Буряад ороной ан олзоборилгын ажахынуудай үсхэбэрилдэг халтар хара үнэгэд тон холуур суута гаранхай.

Баргажанай ан үсхэбэрилэгшэд энэ жэлдэ гүрэндөө 760 үнэгэнэй үнэтэ арhа тушааха тусэбгэй hэн. Эндэ үнинэй ажалладаг Алексей Матвеевич Молчанов Эрхүүгэй ан олзоборилгын техникумэй бүлэг hурагшадтай хамта хүдэлжэ, hайн шанартай үнэгэлэй арhа тушааажа, ажахынгаа жэлэй түсэб дүүргэбэ.

И. КУЗНЕЦОВ.

ҺАЛБАРАН МАНДЫШ, ЭРТЭ УРДЫН ХОТО!

Смоленскдэ Эсэгэ Ороноо Хамгаалгын Дайнай орден барюулагдаба

СМОЛЕНСК, декабриин 10. (ТАСС-ай тусхай корр. М. Герасимов, Х. Хайкин). Манай Эхэ ороной түүхын ехэ ехэ үйлэ хэрэгүүд Смоленскын нэрэ алдартайнь холбоотой юм. Эртэ урдын түүхэтэй энэ хотын оршондо гадаадын булимтарагшадтай тулалдаhан хатуу шанга байдаанууд нэгэнтэ бэшэ болоhон байха. 1941 ондо манай Эхэ ороной зүрхэн—Москва тээшэ дугташаhан фашис hүрэг дээрмэшэдэй добтолгые Смоленск haатуулаа бэлэй.

Мүнөөдэр Смоленскдэ ехэ баярай hайндэр болобо. Түс хотодо Эсэгэ Ороноо Хамгаалгын Дайнай Нэгэдэхи шатын орден барюулха баярай суглаан областиин драмтеатр соо нээгдээ.

Энэ суглаа КПСС-эй Смоленскын горкомой нэгэдэхи секретарь Б. Н. Муравчик нээбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан, хүндэтэ президиумдэ hунгагдаа.

Хотын, сэрэгэй частьнуудай, урдын партизан соединенинүүдэй Улаан тугууд, ажалай алдар солын тугууд зал соо асарагдаба.

Удаа тээнь КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. И. Вороновто үгэ үгтөө. Нүхэр Воронов СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые уншажа соносхобо. Хотын Улаан тугтань Эсэгэ Ороноо Хамгаалгын Дайнай Нэгэдэхи шатын ордениие Г. И. Вороновой хадахада, зал соо нэрьемэ шанга альга ташалга болоо.

Үндэр дээдэ шагнал хайрада хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан, Смоленскын ажалшадые нүхэр Воронов КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Россиин Федерациин правительствын үмэнэhөө амаршалба. Алдар солын дайшалхы ордоноор шагнагдаhаниинь—немец-фашистнуудые бута сохихо хэрэгтэ Смоленскын ажалшадай оруулhан ехэ хубитые мэдэрэлгэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ эндэхи зоной гаргаhан гайхамшаг дайшалхы габьяануудые, мүн городоо hэргээн бодхоохо, саашадань хүгжөөхын тула угаа ехэ хүдэлмэриин хэгдэhые мэдэрhэн ябадал болоно гэжэ тэмдэглэбэ.

«Сахилгаан мэтэ түргэн» дай хэхэ гэhэн гитлеровецүүдэй түсэбые таhалдуулха, Москвагай түлөө байлдаанай амжалта туйлаха хэрэгтэ Смоленск хотын, Смоленскэ областиин ажалшад ехэ үүргэ дүүргэhэн юм. Эдэнэр хэрзэгы шэрүүн дайсаниие дараха hүнөөхын түлөө тэмсэхэдээ ехэ гэмтэл хохидолдо оробошье, бодото совет патриотизмын гайхамшаг жэшээнүүдые харуулhан, Россидаа үнэн байлгын, цурлалгын уг заншалнуудые арьбадхаhан байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай хүндэ хүшэр үдэрнүүдтэшье Смоленск хото гитлеровскэ булимтарагшадай замые хааhан хүсэтэ халха болоо hэн. Городой ажалшад 1941 ондо немец-фашис сэрэгүүдэй сохилтодо хамагhаа түрүүлэн эсэргүүсэхэ ушартай болоhон юм.

Манай орондо фашис Германиин харата муухайгаар добтолон ороhоной hүүлээр гурбан неделиин үнгэрөөд байхада, манай Эхэ ороной ниислэл тээшэ тэгүүлэн дугташаhан дайсанай ударна бүлэглэлнүүдтэй айхабтар шанга тулалдаан Смоленскын оршондо болоо бэлэй. Энэ тулалдаан Москвагай түлөө тулалдаанай эхин, ниислэл хото шадар немец-фашис булимтарагшадые бута сохихо бэлэдхэл болоо hэн. Улаан Армимнай эртэ урдын энэ хотын оршондо гитлеровскэ hүрэг дээрмэшэдые хоер hapa хахадай турша соо зогсооhон. Совет арад, Улаан Армиин командовани Москвагай хамгаалхы хүсэ бэхижүүлхын тула, оронойнгоо гүн соohoo нөөсэ хүсэ асархын тула ехэ саг алмаhан байгаа.

Смоленскын оршондо 1941 оной июлиин 10-haa сентябриин 10 хүрэтэр хэгдэhэн хамгаалхын үедэ дайсанай эгээн хүсэтэй бүлэглэл тэнхээгээ бараа бэлэй. Смоленскын тулалдаанай үедэ манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд улам хатуужаhан, батажаhан юм. Смоленскын оршондо Совет гварди мүндэлөөд, эндэ манай реактивна артиллериин — суута «Катюшануудай» хүсэтэ сохилтые гитлеровецүүд бэеэрээ үзэhэн. Немец генералнуудай мэдэрhэнэй ёhoop, немец-фашис булимтарагшад Смоленскын оршондо, область дотор 250 мянган солдат ба офицернүүдээ алдаhан байха.

Манай сэрэгүүдэй туйлаhан амжалтанууд Смоленскын ажалшадай дайшалхы, ажалай баатаршалгатайнь таhаршагүй холбоотой. Энэ хотын хүн зон дайнай гасалангуудые үзэбэшье, бүхы хүсэ шадалаа, хамаг хаба шадабаряа фронтын ашa туhада зорюулаа.

Немец-фашис булимтарагшад угаа гэмтэл хоролтодо орожо энэ хотые, хожомынь Смоленскэ областиие эзэмдэhэн юм. Эдэнэр өөhэдынгөө уршагта «шэнэ гурим» тогтоожо эхилээд, концлагерьнуудые, түрмэнүүдые, саазалха сахануудые бии болгоhон, тонуул дээрмэ хэhэн, хүн зониие зобооhон, хюдаhан байгаа. Гитлеровецүүд эзэмдэжэ байха үедөө гансахан Смоленск хотодо 135 мянган совет гражданинуудые буудажа алаhан, галдаhан, үлгэhэн ба элдэбээр зобооhон байна. Тиигэбэшье тэрэнь совет хүнүүдэй зоригые хухалжа шадаагүй.

Смоленск хотын ажалшад, немец-фашис сэрэгүүдэй саг зуура эзэмдэhэн бусад районуудай хүн зондол адляар, хүсэн түгэлдэр партизан дай эмхидхээ бэлэй. Смоленскэ область партизан хүдэлөөнэй ехэ түб газарнуудай нэгэн болоо hэн. Смоленскэ партизанууд дайсаниие илан дараха ниитэ хэрэгтэ угаа ехэ туhа хүргэhэн юм.

Дайсанай ушаруулhан hандарал хохидолнуудые зайсуулхын тула хотын ба областиин ажалшад угаа ехэ хүдэлмэри хэхэ ушартай болоо. Эдэнэр областной партийна организациин хүтэлбэри доро тэрэ зорилгоёо шадамараар дүүргээ. Смоленскэ область бүхы ороной ажалшадай зүгhөө туhаламжа абажа, баатар габьяа гарган ажаллаад, арадайнгаа ажахые hэргээн бодхоохоhоо гадна, дайнай урдахи хэмжээнhээнь холо үлүү гараа. Коммунис партиин Центральна Комитет, Совет правительство энэ хэрэгтэнь областиин ажалшадта ехэ туhа хүргэhэн байна.

Г. И. Воронов КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр манай арадай бэелүүлхэ зорилгонууд тушаа тогтон хэлээд, СССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ табигдахаяа байhан, СССР-эй арадай ажахые 1967 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй проект тухай хөөрэбэ.

Г. И. Воронов уласхоорондын байдал тухай хэлэхэ зуураа, иигэжэ онсолон тэмдэглээ: СССР ба бусад социалис оронууд уласхоорондын байдалдахи түгшүүрилые hуларуулхын тула, гүрэнүүдэй хоорондо гараhан арсалдаатай бүхы асуудалнуудые эбэй гуримаар шиидхэхын тула ехэ оролдолго гаргана. Вьетнамда эсэргүү американска империализмын ээрхэг түримхэй ябуулганууд совет арадай дунда ехэ зэбүүрхэл үүсхэнхэй. Америкын Холбоото Штадууд уласхоорондын бүхы хэлсээнүүдые бүдүүлигээр эбдэн, Урда Вьетнамай арад зондо эсэргүү дээрмэдэлгын дай хэжэ үргэлжэлhөөр, Вьетнамай Демократическа Республикын амгалан тайбан зониие бомбодожо, дэлхэйн бүмбэрсэгэй энэ хубидахи байдалые улам бэрхэтэй болгожо байна. Манай орон ахa дүүгэй ёhoop hаналаа нэгэдэн талархалгын гол ёhонуудые хүтэлбэри болгон, ахa дүү вьетнам арадта туhаламжа үзүүлхын тула шухала бүхы юумэ хээ, хэжэ байнхай.

Смоленск хотын, Смоленскэ областиин ажалшад үндэр дээдэ шагнал хайрада харюу болгожо ажалайнгаа алдарта hайхан ёhо заншал улам арьбадхаха, эд бараа бүри ехээр бүтээн гаргаха, шанарыень hайжаруулха, улад зондо шухала орооhо таряа, лен, мяха, hү ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилжэ, манай орон дотор коммунизм байгуулха хэрэгтэ зохихо хубитаяа оруулха гээд этигэжэ байhанаа Г. И. Воронов үгынгөө түгэсхэл дотор элирхэйлбэ.

Г. И. Вороновой үгэ хэлэхэдэнь тон анхаралтайгаар шагнаhан, оло дахин альга ташалгаар угтаhан байна.

КПСС-эй Смоленскэ обкомой нэгэдэхи секретарь Н. И. Калмык партиин областной, городской комитедүүдэй, областиин ба городой ажалшадай депутадуудай Соведэй үмэнэhөө, эндэ байгшад бүгэдын үмэнэhөө—Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай жэлнүүдтэ, дайнай хойтохи үедэ смолянуудай гаргаhан дайшалхы ба ажалай габьяае үндэрөөр сэгнэhэнэйнь түлөө КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Советскэ правительствада гүн гүнзэгы баясхалан хүргэбэ.

Удаа тээнь үгэ хэлэhэн Смоленск хотын, Смоленскэ областиин түлөөлэгшэд партиин ба арадай этигэл найдабариие хүндэтэйгөөр харюулхабди гэжэ мэдүүлбэ. Советскэ Союзай маршал А. И. Еременко, ороной хэдэн олон городууд ба областьнуудай делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэд суглаан дээрэ үгэ хэлээ. Эдэнэр үндэр шагнал хайрада хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан, смолянуудые халуунаар амаршалба.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумда, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээхэ амаршалгын бэшэгые суглаанда хабаадагшад нэгэн hаналтайгаар, нэрьемэ альга ташалгаар баталан абаа.

ХАНИ ЁҺОНОЙ АЯНШАЛГА ДҮҮРЭЭ

ПНОМ-ПЕНЬ, декабриин 10. ТАСС-ай корр. В. Харьков иигэжэ дамжуулба:

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци найман хоногой турша соо Камбоджодо хани ёhoop айлшалhанай удаа мүнөөдэр Эхэ орондоо бусахаар мордобо.

Хани барисаата Камбоджодо совет парламентаринарые хүндэтэйгөөр угтаhанайнь түлөө тэндэхи тушаалтадта, бүхы кхмер ханинарта делегациин толгойлогшо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ЦК-гай секретарь П. Н. Демичев баясхалан хүргэбэ. Хэблэлдэ зорюулан совет делегациин толгойлогшын хэhэн мэдүүлгэ дотор иигэжэ тэмдэглэгдэнэ: Мүнөөнэй бэеэ дааhан Камбоджо өөрынгөө ударидагша хан хүбүүн Нородом Сианукын хүтэлбэри доро экономико, элүүрые сахилга, соёл арадай гэгээрэлээ хүгжөөхэ хэрэгтэ, бусад бүхы hалбаринуудай талаар бага хан саг соо гайхамшаг амжалтануудые туйлаа. Эндэ кхмер мэргэжэлтэдтэй хамта Советскэ Союзай мэргэжэлтэдэй ажаллажа байhаниинь манда тон аятай. Совет мэргэжэлтэдэй хүдэлмэриие кхмер арадай, Камбоджын хүтэлбэрилэгшэдэй үндэрөөр сэгнэдэгынь бидэндэ бүришье аятай байна гэжэ мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

Газар уhанайнгаа бүтэн бүрин, хилэнүүдэйнгээ ойроо хүртэшэгүй байлгые хангаха гэhэн Камбоджын оролдолго хүсэлэлгые Советскэ Союз шууд дэмжэнэ гэжэ П. Н. Демичев онсолон тэмдэглээд, оронойнь сүлөөтэ, бэеэ дааhан байдал үсадхаха гэhэн империалистнуудай ямаршье hэдэлгые камбоджын арад зон зайсуулжа шадаха гээд этигэдэг байhанаа элирхэйлэн мэдүүлбэ. Советскэ Союз Камбоджо хоёрой хоорондын хани барисаа, харилсаа холбоо улам бэхижүүлхые уряалаад, делегациин толгойлогшо мэдүүлгэеэ дүүргэбэ.

Национальна суглаанай түрүүлэгшэ Чау Сен Коксал совет айлшадай замдаа золтой hайн ябахыень хүсэбэ.

СССР, ГДР-эй хоорондын худалдаа наймаанай харилсаан тушаа

1967 ондо СССР ГДР хоёрой хоорондоо харилсан абалсаха эд товарнууд тухай протокол Москвада баталагдаа.

1967 ондо СССР-hээ ГДР-тэ үгтэхэ машинануудай, түхеэрэлгын, приборнуудай тооe нилээд олошоруулха гэжэ хэлсэгдээ. Удаан болзортой уялгануудай үндэhөөр СССР-тэ үгэхэ түлишын, түүхэй эдэй ба материалнуудай хэмжээе СССР улам нэмээхэ.

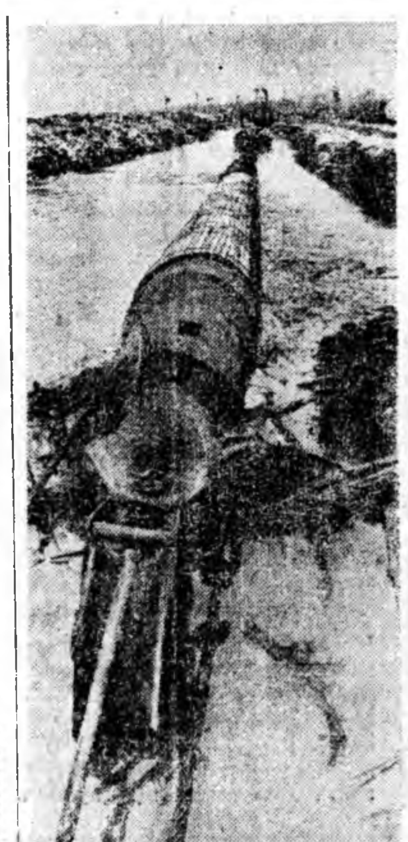
ГДР-hээ СССР-тэ үгтэхэ машина бүтээлгын, химиин промышленностиин эдлэл хэрэгсэлнүүдэй, арадай хэрэглэлэй ба бусад эд бараанай хэмжээн үргэдхэгдэхэ.

(ТАСС).

РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДҺЭЭ

Элитэ мэдээжэ совет композитор, СССР-эй арадай артист, РСФСР-эй гүрэнэй шангай лауреат, профессор Юрий Александрович Шапорин хүндөөр үбшэлhэнэй hүүлээр, 80-дахи наhандаа 1966 оной декабриин 9-дэ наhа бараба гэжэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет ехэ шаналал гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет.

САРАТОВСКА ОБЛАСТЬ. Дунда Ази—Центр гэжэ газопроводой түрүүшын булад соргонуудые Волгын оёор доогуур барилгашад табижа байнхай. Зураг дээрэ: Волгын оёорто соргонуудые табилга.

ТАСС-ай фотохронико.

КУРГАНСКА ОБЛАСТЬ. Баксарска совхозой бүхы отделенинүүдэй ажалшадай дунда Совет засагай табин жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдажа, мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Орооhото таряанай үндэр баян ургаса абажа, ойн жэлые угтахабди гэжэ тэдэнэр үгэеэ үгэнхэй. Мүнөө механизаторнууд поли дээрээ саhа тогтоожо байна. Зураг дээрэ: совхозой директор Анатолий Карелин (баруун гарhаа), тракторист Алексей Цигулев.

ТАСС-ай фотохронико.

Партийна ажабайдал

ХЭЛЭhЭНДЭЭ ХҮРЭГДЭХЭ

Революционно hайндэрнүүдые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха hайн hайхан заншал совет арадта бии болонхой. Энэ заншалаа баримталан, мүнөө хаа хаанагүй Совет засагай 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө хүдэлөөн дэлгэржэ байна. Манайшье коллектив—Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадайхид энэ хүдэлөөндэ оролсоо, республикын барилгашадай дунда Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ мүрысөөн үүсхэhэн байна.

Манай комбинат 1965 оной март hарада томо панелеэр гэр барилгын заводой hуури дээрэ байгуулагдаhан юм. Тэрэ сагhаа хойшо богонихон болзор үнгэрбэшье, комбинадай коллектив ажал хүдэлмэридөө нилээд амжалтануудые туйлажа шадаа. Городой 11-дэхи кварталда олон дабхар үндэр гоё гэр байрануудые урдаhан манай энэ гэр барилгын богонихон болзорто бодхоогдожо, ашаглалгада үгтэнхэй. Жэшээлхэдэ, нэгэ гэрнүүдэй нэгэн Мухинай үйлсөөр бодоhон 60 квартиратай гэр табан hарын туршада баригдажа ашаглалгада үгтэhэн байгаа.

Мэдээжэ эетэй hайн коллектив байгуулагданхай. Хамта дээрээ 650 гаран хүдэлмэришэд, алба хаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ажаллана. Байгша оной түрүүшын хахадай дүнгөөр комбинадай «Главвостоксибстрой» мэдэлэй предприятинуудай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ илажа гараhан, тингээд түрүүлэн квартал дунда хоёрдохи мүнгэн шагнал хүртэhэн байха юм. Мүнөөшье ажалдаа эршэ алдангүй.

Ерэхэ жэлдэ 26,5 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые ашаглалгада үгэхэ уялга абанхайбди. Мааhадай энэ байдалда — комбинадай hаяхан байгуулагдаhаниие харахада абiбал, энэ уялгамнай ехэхэн, харюусалгатайшье болоно. Энээниие хүсэлдүүлхын тула бэлэдхэлэй, эмхидхэлэй горитойхон хүдэлмэри хэгдэхэ, зэргэтэй. Предприятингаа коллективэй абаhан социалис уялгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ партийна организациин бүхы хүдэлмэри зорюулагданхай.

hаяхан комбинат дээрэмнай нээмэл партийна суглаан зарлагдажа, «Социалис уялгануудай дүүргэлтые хангаха тушаа партийна болон профсоюзна организацинуудай, комбинадай захиргаанай хэмжээ абуулгануудай тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Суглаанда хабаадалсаhан коммунистнууд, партийна бэшэ эдэбхитэд предприятиин үйлэдбэриин зарим участогуудаар ажал хүдэлмэриин шанар муугаар хэгдэнэ гэжэ тэмдэглээ. Тиихэдээ гол анхаралаа ажалай эмхидхэл нарижуулха, коллективэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайжаруулха, материально-техническэ талаар хангалгын асуудалнуудые хүсэдөөр шиидхэхэ, барилгын организацинуудай хоорондохи холбоо барисаа гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэ хандуулhан байна. Тэрэшэлэн «Сантехмонтаж», «Сибэлектромонтаж» гэхэ мэтэ организацинуудай хүдэлмэри шүүмжэлэгдэжэ, ажалай дутагдалнуудые хэлэн байгаа. Ушар юуб гэбэл, эдэнэрэй ажалтай манай комбинадай хүдэлмэри нягта холбоотой, сэхэ дулдыдадаг гэшэ.

Тэрэшэлэн партийна эхин организацинуудай дайшалхы шатабари КПСС-эй XXIII съездын заабаринуудые хүтэлбэри болгон, партогранизациин бюро өөрынгөө хүдэлмэриин олон арга нарижуулан hайжаруулха, үйлэдбэри дээрэ коммунистнуудай түрүү үүргэ дээшэлүүлхэ, даалгагдаhан ажалайнь түлөө бүгэ, ехэ хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга үргэхэ тушаа зохихо хэмжээнүүдые абажа байна. Жэшээлхэдэ, комбинадай шиидхэхэ цехынь участогууд—гоёлтын, хабсаргалтын участогууд, главна механигай таhагта, хэблэлгын цехүүдтэ саг үргэлжын партийна долоон бүлэг байгуулагданхай.

Гоёлтын участогай партийна бүлэг (группарторгынь Г. Н. Песков) ажал хүдэлмэреэ hайнаар эмхидхэжэ шадаа. Энэ 11 коммунист ажаллана, харин участок дээрэнь хамтадаа 200 гаран хүн хүдэлмэришэд хүдэлнэ. Ажалай эмхидхэл, хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ гэхэ мэтэ асуудалнууд партийна бүлэгэй гол анхаралда байдаг. Энээн дээрэhээ боложо партийна бүлэгэй, коммунистнуудай үйлэдбэридэхи нүлөөнь ехэ, хүн зоной дунда хүндэтэй болонхой. Тус участок hараhаа hара бүридэ тусэб даабаря дүүргэжэ, графигаар хараалагдаhан болзорто гэр байрануудые ашаглалгада үгэнэ.

Коммунист Павел Дмитриевич Власовай хүтэлбэрилдэг мотошо дархашуулай бригада бүхы комбинат соогоо суда гараhан байна. Ажалайнь шанар холодоо эрхим гэжэ сэгнэлтэ абадаг, хаха сагтаа дүүргэдэг байдаг. Журам эбдэхэ, ажалhаа гээгдэхэ, голо-hо гаргаха ушар огто байхагүй.

Тус участогта хүдэлмэришэдэй ажалhаа гаража ошохо ябадал сүм усадхагдаа. Үшөө нэгэ hайшаалтай юумэнь хэблэ, хүдэлмэришэд эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ ехэ hонирхолтой оролдоно. Коммунист Георгий Иосифович Песковой хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүдэй 70 гаран процентнь үдэшын hургуулинуудта, техникумүүдтэ hуралсана. Энэ участогта сар сагтаа сатирын хуудаhануудые гаргагдажа, үйлэдбэридэ бии байhан дутагдалнууд шүүмжэлэгдэжэ байдаг. Хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхэ, хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ туhа нэмэритэй байна.

Гадна участогай партийна бүлэг барилгын хүдэлмэриин үнэ сэн хямдаруулха, элдэб материалнуудые алмаха хэрэгтэ бүхы хүдэлмэришэдөө өлсүүлхые оролдоно.

Партиин гэшүүн А. Е. Афанасьевай хүтэлбэрилдэг бетонщигуудай бригада үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябаhаар. Бригададань 30 хүн, тэрэ тоодо 3 коммунистнар ажалладаг. Томо панелеэр баригдалаг гэрнүүдэй газаа талын хана шудхадаг юм. Комбинадай, түрүүндээ заводой байгуулагдаhан сагhаа хойшо таhалгарягүй хүдэлжэ, дүй дүршэлөөр баян болонхой зонууд. Иимэ кадрнуудаа хүндэлдэг, сэгнэдэг байнабди. Бригадир өөрөө хүмүүжүүлхы, ойлгууламжын хүдэлмэридэ гол анхаралаа табидаг. Ажалай болон технологическа журам эблэхэ багаханшье ушар бригадада зүбшэн хэлсэгдэнгүй үлэдэггүй. Хүн бүхэн бригадынгаа түлөө харюусадаг. Хамтадаа кино, театрта ошодог, нүхэдэйнгөө түрэhэн үдэр хамтаржа тэмдэглэдэг гэхэ мэтэ hайн заншалтай болонхой.

Комбинадай үйлэдбэри hайжаруулха, коммунистнуудай үүргэ харюусалга дээшэлүүлхэ, коллективэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри гүнзэгы удхатайгаар ябуулха гэхэ мэтын асуудалнууд партийна организациин анхаралда байhаар. hүүлэй үедэ коммунистнуудай суглаан дээрэ ажалай эмхидхэл hайжаруулха, коммунис ажалай түлөө мүрысөө эмхидхэхэ, хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхэ, үйлэдбэрэй эрдэм ухаанай үндэhэн дээрэ эмхидхэхэ тушаа асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэhэн байна. Эдэ асуудалнуудые бэлдэхэдэ олон коммунистнууд, хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаа бэлэй. Тингэжэ hүүлэй үедэ дурадхалнууд орохон, тэдэнэй олонхинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэhэн.

Эдэ бүгэдын ашаар манай комбинат байгуулагдаhан түрүүшын жэлдээ—1965 ондо 10 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай 7 гэр ашаглалгада үгэжэ шадаhан байна. Мүнөө жэлдэ энэмнай 2 дахин нэмэхэ. Гадна үнгэрhэн жэлдэ комбинатнай 72 мянган түхэригэй гарзада орохон байбал, байгша ондо 60 гаран мянган түхэригэй олзо абтахаар хүлеэгдэнэ.

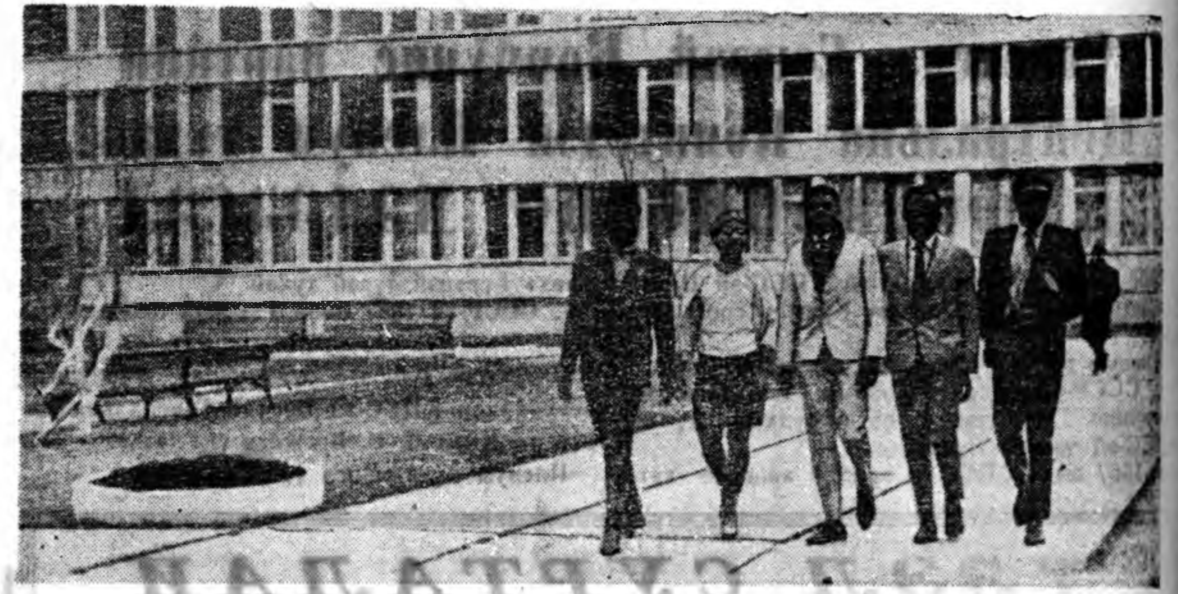
Тиибэ ябабашье, комбинадай хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөөл бии. Барилгын зүйлнүүдэй үнэ сэнгынь үшөөл ехэ. Энээн тушаа заводой уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой хэхэ юумэниинь өхэ. Коммунистнууд Шумилин, Пнев, Бакушкин гэгшэд энэ хэрэгэй түлөө харюусдаг, хүсэл оролдолгоёошье гаргадаг зон байха. Мүнөө үедэ хүндэ бетон бэлдэдэг цехэй ажал эрдэм ухаанай үндэhэ hуури дээрэ эмхидхэхэ, гэр барижа ашаглалгада тушаалгада шэнэ график нэбтэрүүлхэ тухай бэлэдхэл эхилэнхэй.

Гэхэтэй хамта комбинадай партийна организациин, тэрэнэй бюрогой хүдэлмэридэ дутагдалнууд бии гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Захиргаанай ажахын ажал ябуулгын хойноhоо хиналта хэхэ комисси, арадай хиналтада туhалха бүлэг эдэбхи үүсхэлээ бага гаргана. Зарим коммунистнуудай зүгhөө партийна болон гүрэнэй журам эбдэхэ ушар үзэгдэнэ.

Гадна маанадтай хамhалсажа барилга хэдэг организацинуудай партийна организацинуудтай холбоо барисаамнай hула байhаар заидаа. «Сантехмонтаж», «Сибэлектромонтаж», СМУ-2 гэхэ мэтэ подрядна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үүргэ харюусалгые дээшэлүүлхэ тушаа тэндэхи партийна организацинууд hаналаа табиха бээз.

Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгануудаа гэр баригшадай амжалтатайгаар дүүргэхэ байhандань батаар этигэжэ болоно.

Б. ГОМБОЕВ,
Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай партийна бюрогой секретарь.

МОСКВА. Мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ хэрэгтэнь Африка түбиин залуу гүрэнүүдтэ Советскэ Союз туhаламжа үзүүлдэг. СССР-эй дээдэ hургуулинуудта хэдэн мянган эдир залуу хүбүүд, басагад — Африкын бүхы шахуу оронуудай түлөөлэгшэд hуража байдаг. Патрис Лумумбын нэрэмжэтэ Арадуудай хани барисаанай университедтэ африкан студентнүүд илангаяа олон юм. Эндэ инженернүүдэй, геологуудай, врачнуудай, юристнүүдэй мэргэжэлтые тэдэнэр оложо гарадаг. Студентнүүдэй эбтэй эетэй, олонациональна бүлэ соо тэдэнэр гэртээ байhан шэнгеэр hурадаг юм. Зураг дээрэ: Кениин студентнүүд лекциин забhарлалгын үедэ.

ТАСС-ай фотохронико.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

КПСС-эй XXIII с'ездын шиидхэбэринүүдэй ёhоор ажал хүдэлмэридөө демократическа ёhо гуримуудые Зэдын аймагай ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй ямараар сахижа байhан тухай асуудал республикын Верховно Соведэй Президиум ээлжээтэ заседани дээрээ зүбшэн хэлсэбэ.

Соведүүдэй хүдэлмэриие hайжаруулха, хүн зонтой тэдээнэй холбоо харилсаа бэхижүүлхэ талаар аймагай Соведэй гүйсэдком зарим тэды хэмжээнүүдые бэелүүлhэн байна гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Гэбэшье Зэдын аймагай нютагай Соведүүдэй ажал хүдэлмэриин хэмжээн партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдэй, «Ажалшадай депутадуудай Полтавска областиин нютагай Соведүүдэй ажал хүдэлмэри тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой эрилтэдэ үшөөл харюусажа шаданагүй. Бүхы сельскэ, сомоной Соведүүдэй арга эрхэнүүдээ гүйсэдөөр хэрэглэхэ тушаа аймагай Соведэй гүйсэдком эрид хубилалта туйлаагүй. Тэдээнэй олонхидынь хүдөө ажахын үйлэдбэри хүгжөөхэ хэрэгтэ hулаар нүлөөлнэ, ажалай журам бэхижүүлхэ асуудалнуудта анхаралаа багаар хандуулна, мүн колхознигуудай болон совхозой хүдэлмэришэдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайжаруулха, хүдөө ажахын артелиин Устав сахиха, газар ашаглалгаар, ургаса таряалангуудые хамгаалалгаар гараhан хуулинуудые дүүргүүлхэ тушаа тодорхой хэмжээнүүдые абанагүй.

Аймагай нютагай Соведүүд ажал хүдэлмэреэ ябуулхадаа социалис демократиин ёhо гуримуудые бүдүүлигээр хазагайруулна.

Аймагай, Дээдэ-Ториин, Дэрэстэйн, Желтурын, Үшөөтэйн, Наранай, Петропавловска сельскэ, сомоной Соведүүд сессинүүдэй үүргэ, удха шанарые тооногүй, тэдээнээ Буряадай АССР-эй Конституци ёhор заагдаhан саг болзор соо зарланагүй. 1966 оной арба hарын турша дотор тус Соведүүдэй гүйсэдкомууд сессинүүдээ оройдоол 4—4 дахин үнгэргэhэн, харин аймгүйсэдкомынь 4 hара соо сессиеэ огто зарлаагүй байха юм.

Зарим Соведүүдтэ сессидэ бэлэдхэл тон муугаар эмхидхэгдэнэ, энэ хүдэлмэридэ саг үргэлжын комиссинууд, депутадууд болон эдэбхитэд hулаар хабаадалсана. Сессиин хэзээ болохо, ямар асуудал шиидхэхэ тухай саг болзор соогоо соносхогдоногүй. Ушар тиимэhээ сессинүүдэй hаатаха баримтанууд үзэгдэнэ.

Соведүүдэй болон тэдэнэй органуудай ажал ябуулга тухай багаар тунхаглагдана, эндэ нютагай хэблэл болон радио ёhоор ашаглагданагүй. Депутадуудые сессиин шиидхэбэринүүдтэй урид танилсуулха, тэдэнэй hанамжа дурадхалнуудые бүридхэхэ хүдэлмэри огто ябуулагданагүй. Сессиин ажал хүдэлмэриин дүнгүүд тухай хүдөөгэй ажалшадай, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай суглаанууд дээрэ гүйсэдкомууд хаа-яахан лэ мэдээсэнэ. Ушар тиимэhээ Соведүүдэй ямар асуудал хаража үзэhэн, ямар шиидхэбэри абаhан тухай олонхи hунгагшад мэдэнгүй үлэшэнэ.

Соведүүдэй ажал хүдэлмэридэ депутадууд эдэбхи багатайгаар хабаадалсана. Аймагай, сельскэ болон сомоной Соведүүдэй олонхи депутадууд гол түлэб жиирэй хүдэлмэришэд, сесси дээрэ табигдаhан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсанагүй.

Депутадуудай эдэбхи үүсхэл, нэрэ хүндые дээшэлүүлхэ, тэдэнэй уялгаа дүүргэхэдэнь зохихо туhаламжа үзүүлхэ тушаа аймагай, сельскэ болон сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомууд тон багаар оролдоно. Сессиин hүүлээр олохон депутадууд hунгагшадтаяа уулзанагүй, абтаhан шиидхэбэринүүд тухай хөөрэжэ үгэнэгүй, өмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулнагүй. 1965 оной турша дотор аймагай Соведэй 75 депутадай оройдоол 39-ниинь, сельскэ сомоной Соведүүдэй 400 депутадай миин лэ 233-ниинь hунгагшадайнгаа урда тоосоhон нэрэтэй. Мүнөөшье жэлдэ тус хүдэлмэри hайжаруулагдаагүй.

Сессинүүд дээрээ гүйсэдкомуудай ямараар тоосожо байhан тушаа аймгүйсэдком хиналта табяагүй. 1965 оной турша дотор сельскэ, сомоной 6 гүйсэдкомууд өөрыень hунгаhан Соведүүдэйнгээ үмэнэ ямаршье тоосоо хээгүй байшоо. Белоозерско, Үшөөтэйн, Каландаришвильскэ, Наранай сельскэ, сомоной Соведүүд алар 2 жэлэй турша дотор сессинүүд дээрээ нэгэшье дахин тоосоото элидхэл хээгүй. Ингэжэ тэдэнэр депутадуудай хиналта дороhоо бэеэ зайсуулна.

Мүн аймагhаа гаража ошоhон депутадуудай орондо Соведүүдтэ hунгаха hунгалта хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Депутат бэшэ хүнүүдые hунгагдамал тушаалда томилхо ябадал үзэгдэнэ.

Аймагай нютагай Соведүүдэй ажал хүдэлмэридэ социалис демократиин ёhо гуримуудые саашадаа нарин нягтаар бэелүүлхэ тушаа Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Зэдын аймгүйсэдкомой үмэнэ эрилтэ табиха зуураа, бодото хэмжээнүүдые хараалба.

Тэрэшэлэн наhа бээе гүйсөөдүй эдиршүүлэй хэрэгүүдые хинаха байха талаар ажалшадай депутадуудай Улаан-Үдэ хотын районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудай дэргэдэхи комиссинуудай ажал хүдэлмэри тухай асуудалые Верховно Соведэй Президиум хаража үзэбэ.

Эдиршүүлэй гэмтэ ябадал усадхаха, тэдэниие ажалда түбхинүүлхэ, бүгэдэ ниитын hуралсал тухай хуулиие бэелүүлхэ тушаа парти болон правительствын гаргаhан шиидхэбэринүүдые дурсагдаhан комиссинуул зарим талаарнь бэелүүлжэ шадаhан. Гэбэшье гэмтэ ябадал зайсуулан усадхаха гол зорилгоёо тэдэнэр үшөөл хангалтагүйгөөр бэелүүлнэ. ороhон хэрэгүүдые хаража үзэлгөөр лэ хамаг ажалаа хизаарлана, тиимхэдээ тус хэрэгүүдые саг болзоор соонь шиидхэнэгүй, унжагайруулна. Комиссинуудай гаргаhан шиидхэбэринүүд шалгагданагүй, заримуудынь огто бэелүүлэгдэнгүй орхигдошоно. Комиссинууд мүн гэмтэ ябадалда хүргэжэ боломоор ушар шалтагаануудые элирүүлэн усадхаха талаар хэмжээ абанагүй.

Эдиршүүлые ажал хүдэлмэридэ түбхинүүлхэ, тэдэнэй эрхэнүүдые хамгаалха хүдэлмэридэ ехэхэн дутуу дундануут бии. Хүдэлмэришэн залуушуулые hургуулида оруулха, физкультурно-спортивна хүдэлмэридэ хандуулха, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай дэргэдэхи уран hайханай бүлгэмүүдтэ хабаадуулха талаар городой олохон предприятинуудай ниитын эмхинүүд оролдолго гарганагүй.

Элирүүлэгдэhэн дутагдалнуудые усадхаха талаар Улаан-Үдын городской болон районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудай үмэнэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум зохихо эрилтэ табиба.

Районно Соведүүдэй гүйсэдкомууд болон наhа бээе гүйсөөдүй эдиршүүлэй хэрэгүүдые хинажа байха комиссинууд ажал хэдэггүй, hуралсалгүй эдиршүүлые 1967 оной январиин 1 болотор сүм бүридхэхэ, тэдэниие ажалда түбхинүүлхэ талаар шиидхэхы хэмжээнүүдые абаха болоно. Гадна предприятинууд дээрэ эдиршүүлые ямараар хүдэлгэжэ, тэдэнэй хуулита эрхые ямараар бэелүүлжэ байhан тушаа нарин хиналта тогтоохо, эдир залуушуулые hургуулида hургаха, уран hайханай бүлгэмүүдэй, физкультурно-спортивна ажал хүдэлмэридэ хабаадуулха талаар дэлгэрэнгы хэмжээнүүд хараалагдаба.

Олониитын үүсхэлтэ ёhоор хүдэлдэг хүүгэдэй таhалгануудай, наhа бээе гүйсөөгүй эдиршүүлэй хэрэгүүдые хинажа байха комиссинуудай ажал хүдэлмэриие hайжаруулха тушаа райгүйсэдкомууд шиидхэхы хэмжээ абахаар уялгалагдаба.

СССР-эй ВЕРХОВНО СҮҮДЭЙ ПЛЕНУМ

hаяхан А. П. Горкиной түрүүлэлгэ доро СССР-эй Верховно сүүдэй ээлжээтэ пленум болобо.

Гэмтэ ябуулгануудтай хэгдэдэг тэмсэлые шангадхаха талаар хэмжээнүүд тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэринүүдhээ тодорхойлогдоhон зорилгонуудые сүүдүүдэй дүүргэжэ байhан тухай РСФСР-эй Верховно сүүдэй түрүүлэгшэ Л. Н. Смирновой, Армениин ССР-эй Верховно сүүдэй түрүүлэгшэ А. А. Алексанянай, Молдавиин ССР-эй Верховно сүүдэй түрүүлэгшэ Х. Л. Зинганэй, СССР-эй Верховно сүүдэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо В. В. Куликовой элидхэлнүүдые пленум зүбшэн хэлсээ.

Гэмтэ ябуулгануудтай, илангаяа хулиган зан гаргаха ябадалтай хэгдэдэг тэмсэлые нарижуулха, эдэбхижүүлхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые сүүдүүд зохёожо бэелүүлжэ байнхай гэжэ пленум тэмдэглэбэ. Уголовно хэрэгүүд, тэрэшэлэн жэжэ хулиган ябадал гаргаhан тухай материалнууд богонихон болзор соо харагдажа үзэгдэдэг болоо.

Гэхэтэй хамта сүүдүүдэй хүдэлмэридэ байhан дутагдалнууд тухай пленум анхаралаа хандуулба. Энээнтэй дашарамдуулан, гэмтэ ябуулгануудые уридшалан зайсуулха хэрэгтэ ехэ анхаралаа хандуулха, ниитын эмхинүүдтэй, предприятинууд, барилганууд, эмхи зургаанууд, колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй, коллективүүдтэй холбоо барисаагаа үргэдхэхэ гэжэ сүүдүүдтэ дурадхагдаба. Сүүдүүдэй хүдэлмэридэ байhан дутуу дундануудые эрид түргөөр усадхахые, тэдэнэй ажал хэрэгые саашадань hайжаруулхые пленум уряалаа.

Гэмтэ ябуулгануудтай тэмсэлые шангадхахадаа, уголовно хэрэгые гү, али захиргаанай гурим журамые эбдэhэн тухай материалнуудые бүрин, бүхы талаhаань, зүбөөр шэнжэлхэ тухай хуулиин эрилтые нарин нягтаар сахилгын үндэhэ hуури дээрэ бэелүүлхэ ёhотой гэжэ сүүдүүдтэ заагдана.

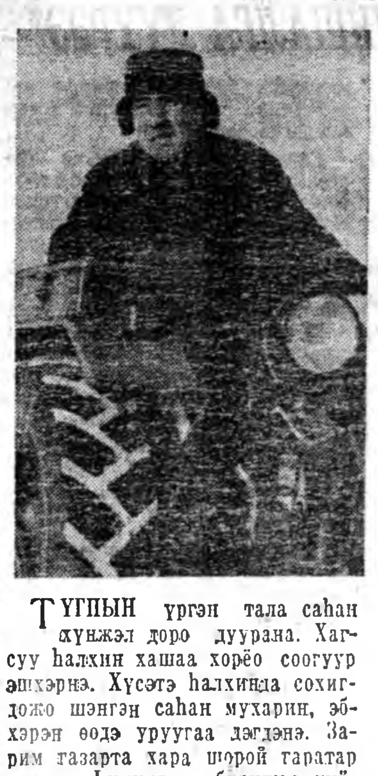
Хорото муухай гэмтэ ябуулга хэhэн ниюурта үндэhэ баримтагүйгөөр зэмэлэнээр хандаха ушарые, мүн эрхэтэдые үндэhэ баримтагүйгөөр гэмнэхэ ябадалые ушаруулжа болохогүй тухайда сүүдүүдэй анхарал хандуулагдаа.

Пленум, мүн ухаалан зохёогшод, уралан нарижуулагшадай гүйлтаар хэрэг хараха тухай асуудалые зүбшэн хэлсээ. Энэ хэрэгэй арадай ажахын ехэ удха шанартай байhан тула энэ талаар хуулиие эбдэхэ ушарые уридшалан зайсуулха хүдэлмэреэ hайжаруулха тухайнь сүүдүүдые уряална.

Пленумэй хүдэлмэридэ СССР-эй Генеральна прокуророй нэгэдэхи орлогшо М. П. Маляров, зарим областной сүүдүүдэй түрүүлэгшэнэр, арадай судьянар байлсаа.

ЯНГИНАМА ХҮЙТЭНШЬЕ hААНЬ...

Фоторепортаж

ТҮГПЫН үргэн тала саhан хүнжэл доро дуурана. Хагсуу hалхин хашаа хорёо соогуур эшхэрнэ. Хүсэтэ hалхинда сохигдожо шэнгэн саhан мухарин, эбхэрэн өөдэ уруугаа дэгдэнэ. Зарим газарта хара шорой таратар үлеэнэ. hүнидөө бүришье хүйтэрнэ ха.

...Талын-Булагай отарада ямарханшье сагта ошоболтнай эртэ үглөөнhөө үдэшэ орой болотор хүлгөөтэйхэн байдаг. Малшадай байха олон квартиратай хоёр томо гэр алар холоhоо сайбалзана. Тээ саанаханань хониной ехэ хашаа соо хэдэн томо hүринүүд жэрылдэнэ. Хэдэн hүри ногоон, сагаан hолоомоншье харагдана. Үбhэ тэжээлээ бардам хүрэхөөр бэлдэhэн отара байна гэжэ абаhаар мэдэхээр. Энэмнай Эрдэни Цыренжаповай хүтэлбэрилдэг отара гээшэ. Хэдыхэн жэлэй саада тээ энэ хүмнай трактор агтые жолоодожо, нилээд суута гараhан байха. Тэрэнэй хоёр туhалагшанарынь, хонишод: Очир Батуев, Батомунко Дашиев гэгшэд мүн лэ трактористаар ажаллаhан. Хонишодоор ажаллаhаар оройдоол жэл боложо байна. Гансал Даши Дымбрылович Раднаев урданай хонишон. Тэрэ hамгантайгаа олон жэлэй туршада энэ отарада ажаллаhан.

Эдэ залуу хонишод hаянайшье ажаллажа байбал, урдахи хүдэлмэреэ hайса мэдэхэ, оролдосотой бэрхээр хүдэлдэг. Яагаа hэм даа, тэдэнэй үбгэ, эсэгэнэрынь бүхы наhаараа хонишон ябаhан. Өөhэдынгөө баян дүй дүршэлые үри хүүгэдтээ дамжуулhан лэ байгаа ёhотой гэжэ мэдэе.

Мүнөө Талын-Булагай отарада хамгадаа 1700 хонид харууhалагдана. Тэдэнэй хахадынь шахуу хээлитэй болонхой. hаяар хонид олоороо хурьгалжа эхилхээр хүлеэгдэнэ.

— Энэ жэлдэ хонин бүриhөө хурьга абажа гээлтэ хоролтогүйгөөр томо болгохо хүсэлтэйбди. Манай хонишод энэ уялгаа үлүүлэн дүүргэхээр шиидэнхэй. Хонидной шадал тэнхээтээр hайн. Эхир хурьгашье гаргадаг хонид олон,—гээд ахалагша хонишон Э. Цыренжапов хөөрэнэ.

Нэрээшье тус отарынхид өөhэдынгөө хүсөөр энэ жэлдэ горитойхон үбhэ тэжээл бэлдэжэ эбаа. 700 гаран центнер hайхан үбhэ, 400 центнер ногоон hолоомо, 1000 гаран центнер сагаан hолоомон бэлдэгдээ. Урдын хонишодой зүбшэлөөр үбhэндөө дабhа ехээр адхаа hэн. Дабhатай үбhэн шэмэ шүүhээ алдадаггүй бшуу. Хонидшье дуратайгаар эдидэг.

Отарадань «ДТ-20» трактор даалгагдажа үгтэнхэй. Хэрэгтэй юумэеэ тракторaар хэхэдэнь тоншье амар даа. Энэ «хүлэгые» жолоодохо хонишод олон ха юм.

hайн шанартай ехэ нооhо хайшалхын түлөө тус отарынхид үнэн зүрхэнhөө оролдодог. Энэ жэлдэ хонин бүриhөө 3,6 килограмм нооhо хайшалхын орондо, 4 гаран килограмм нарин нооhо хайшалаа бшуу.

Агуу ехэ Октябриин революциин 50 жэлэй ойн hайндэртэ дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа оробод.

Мүнөө хонидоо бэлшээхынгээ хажуугаар үбhэ, талха таряанай зүйлөөр эдеэлүүлнэ. Булеэн уhаар холо уhалжа байдагынь hайшаамаар. Урдань, үбэлэй сагташье булагай хүйтэн уhаар уhалдаг байгаа. Тиихэдээ хонид даарашоод шэшэрэлдэжэ байгша бэлэй —гэлсэнэ.

Мүнөө отараhаань холо бэшэхэнэ гүнзэгы худаг малтагданхай. Зохидхон, дулаан гэр барьяад, тэндэнь 5 кубометр уhа багтаха бак тодхоод уhа халаахадань үгаа зохид.

Талын-Булагайхид хүйтэнhөө балай айхаар бэшэ. Үбhэ тэжээл хүсэд хүрэхөөр бэлдэгдэнхэй. Дал, хорёонь дулаалагданхай. Хони хурьгалуулха газар гүйсэд бэлэн. Бүхэли үдэрөө тракторай дуун замхадаггүй, Үбhэ, түлеэгээ зөөнэ. Хэхэ ажал юу мундаха hэм даа. Мухар-Шэбэрэй аймагта «Знамя Ленина» колхозой Талын-Булагай отара үбэлжэлгэдөө түгэс бэлэн. Ажалай ехэ амжалтын түлөө зоригжонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. ахалагша хонишон Э. Цыренжапов трактораараа тэжээл зөөжэ ябана. 2. Хонишод Очир Батуев, Даши Раднаев, Намжилма Цыренжапова гэгшэд хонидойнгоо шадал тэнхэйе шалгажа байна. 3. Дулма Батуевна Цыдыпова бэлшээри дээрэ.

О. БЕРЕЗКОВ,
Авторай фото.

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮДЭЙ ХУУДАhАНУУДhАА

Заочно hуралсал

Загарайн аймагай «ВПЕРЕД» газетэ өөрынгөө хуудаhанууд дээрэ заочно экономическа hургуули эмхидхэнхэй юм. Тиигэжэ хирэ хирэ болоод лэ экономическа асуудалаар бэшэдэг. hаяынгаа нэгэ номерто «Ашаг олзо—ажахын толи» гэhэн гаршаг доро бүхэли хуудаhа гаргаба. Тэрэниие аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин экономист нүхэр Леушин бэшэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, экономическа хүдэлмэри hайжаруулhанай аша туhаар аймагай «Гигант», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд ажахынгаа экономикые нилээд hайжаруулжа байна гэжэ тэрээн дотор бодото баримтануудые дурдан хэлэгдэнэ. Гэхэтэй хамта Эрхирэгэй совхоздо экономическа хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай. Тэрэнhээ боложо абаhан продукциинь өөрынь үнэ сэн хэмhээ хэтэрмэ хүндэ байна. Энэ ушарые эли тодоор шэнжэлэн харуулжа шадаа.

Яруунынхидай дүй дүршэлдэ—үргэн харгы

«Манай аймагай хүдөө ажахын бүлэг хүдэлмэрилэгшэд мүрысэдэг Яруунын аймагай колхоз, совхозуудаар ябаад ерээ. Тиихэдээ эбэртэ бодо мал промышленна гуримаар тулжүүлдэг, шахан таргалуулдаг дүй дүршэлтэйнь танилсаба» гэжэ Захааминай аймагай «АЖАЛАЙ ТУГ» газетэ мэдээсэнэ. Тиихэтээ хамта Яруунын аймагай малшадай дүй дүршэлые үргэнөөр харуулhан тусхай хуудаhа хэблэбэ. Тэрэниие КПСС-эй райкомой инструктор, зоотехник нүхэр Цыренов ойлгосотой зохидоор, уншагшадай hонирхомоор найруулан бэшээ.

Нисэнгын, Яруунын совхозуудта ямар гуримтайгаар бүрүү, хашарагуудые түргэн зуура түлжөөдэг, шахан таргалуулдаг дүй дүршэлые тодорхойлон харуулба. hайра байдалынь, мал эдеэлүүлдэг гуримынь, тэжээл буйлуулдаг аргыень дууhан бэшэхэ зуураа, шахалгын экономикые шэнжэлэн, тоб байса бэшээ. Тиигээд яруунынхидай дүй дүршэл Захааминай ажахынуудай өөhэдгөө үргэнөөр нэбтэрүүлбэл, али зэргын ашаг үрэ схэтэй үрэ дүн туйлаха байhыень мүн элирхэйлбэ.

Колхозой түүхэ

«Совет засагай 50 жэлэй ойдо» гэhэн гаршаг доро Түнхэнэй «САЯАН» газетэ «Алдар солото дүшэн жэл» гэhэн журналистнууд нүхэд Машкинов Булгутов хоёрой түүхын шэнжэтэй материал толилжо эхилбэ. Энэнь «Восточные Саяны» колхозой тогтоhоор 40 жэлэйнь ойдо зорюулагдана. Эдэ хоёр нүхэд тус колхозой анха мүндэлhэн, саашадаа түбхинэhэн, хүгжэhэн түүхыень очеркын түхэл маягтайгаар харуулха гэhэн зорилго урдаа табина.

Зүгөөр Булгутов, Машкинов гэгшэдэй зохёол тусхай ном болгогдожо, Буряадай номой хэблэлээр hаяар гаргагдахаяа байна гэжэ газетэ мэдээсэнэ. Энэнь «САЯН» газетэдэ хуряангыгаар толилогдожо захалба хаш.

„СИБИРИИН ГАЗАР НЮТАГУУДТА..."

АНГАРЫН ТҮРҮҮШЫН ГЭС-эй АРГА БОЛОМЖО

АНГАРСК. Эрхүүгэй ГЭС-эй агрегат бүхэн ехэ заһабарида оролгүйгөөр табан жэлэй турша сэб ажаллажа шадаха. Харин урда тэдэнэй болзор дүрбэн жэлээр тодорхойлогдоһон байгаа. Онһьо түхеэрэлгэнүүдэй хойноһоо харуулха дэлгэрэнгы талаараа ундэһэлэн бэлдэгдэһэн гурим нэбтэрүүлэгдэһэн ашаар заһабарииин болзор уртадхагдаа.

Станциин инженер, техникүүд Ленинград, Бакуугай научно-шэнжэлэлгын институдуудтай хамта бусад ехэ шэнжэлэлгэнүүд хэжэ байнхай. Эдэ шэнжэлэлгэнүүд энергетическэ түхеэрэлгэнүүдэй удаан хүдэлмэриин ашагые дээшэлүүлхэдэ зорюулагдаа.

СИБИРИИН ЗАВОДОЙ ЭКСПОРТ

ТЮМЕНЬ. Тюмениин медицинскэ түхеэрэлгэнүүд болон зэр зэмсэгүүдэй заводой продукци манай орон дотор, мүн хилын саана мэдээжэ болонхой юм. Жэшээлхэдэ, заводой бүтээжэ гаргаһан электрическэ стерилизаторнууд Вьетнам, Куба, Уругвай, Чили, Иран болон бусад олон оронуудта ехээр һайшаагдадаг.

Тус завод энэ табан жэлдэ баригдажа байна. Энэ предприяти мүнөө үйлэдбэриин гансахан корпустой. Удахагүй кузнечно-прессовэ цех ашаглалгада үгтэхэ. Мүн хоёрдохи гол корпусынь бодлогдожо байнхай.

МЭДЭЭЖЭ ПОЛЕВОДОЙ «ЛАБОРАТОРИ» СОО

КУРГАН. «Заветы Ильича» колхозой дэргэдэхи хүдөө ажахын туршалгын станцида жара гаран сортын хабарай шэнииһэ туршагдажа байдаг. Тус станциин директорээр манай ороноо мэдээжэ болоһон полевод Т. С. Мальцев хүдэлдэг юм. Мүнөө жэлдэ хэгдэһэн научна хүдэлмэриин зарим дүнгүүд гаргагдаһан. «Лютесценс-38», «Лютесценс-907» гэжэ сортын шэнииһэ һайн ургаса угэжэ байсуулаа. Иимэ шэнииһэнэй мүнөө жэлдэ гектар бүриин 30 центнер хүрэтэр ороо-һон абтаһан байна.

Шведскэ «Свена» гэжэ шэнииһын үрэ дүнгүүд һонирхолтой байгаа. Тэрэнэй гектар бүриһөө хорин зургаан центнер ургаса абтаа.

— Манай артелиин колхознигууд газар тариалан бүри болбосоноор эрхилдэг болохо, үндэр ургаса туйлажа, ойн 1967 онине тэмдэглэхэ зорилго урдаа табяа,— гээд Т. С. Мальцев хэлэнэ.— Газарые шаблаагүй плугаар хахалалгые бидэнэр нарижуулхабди. Тарилгын нэгэжэ унасые доешолуулгада туһалхаар химическэ эмүүдые шэнжэлхэбди.

СИБИРИИН ТҮРҮҮШЫН ФИЛЬМ

НОВОСИБИРСК. Совет ороной түрүүшын уран һайханай фильмүүдэй нэгэн 1924 ондо Сибирьтэ байгуулагдаһан юм гэжэ үсөөн хүндэ мэдээжэ юм. «Улаан газ» фильм Сибирьтэхи граждан дайнда зорюулагдаһан байгаа.

«Хоёр байгуулалта» гэжэ В. Зазубринай романай үхаар буулгагдаһан тус фильм М. Горькиин, А. Луначарскиин үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн байгаа. Режиссер И. Г. Калабуховай буулгаһан тус фильм ехээр һонирхогдоһон.

«Улаан газ» тухай хуушанай газетүүдэй тэмдэглэлнүүдые шэнжэлэн мүрдэһэн Новосибирскэ журналистнууд З. Ибрагимова, О. Максимова ороной кинематографиин мэдэгдээгүй хуудалдые нээһэн байна. Шэнжэлэлгын угаа һонирхолтой баримтануудые тодорхойлуулаа. Фильмдэ партизануудай роль наадаһан олонхи артистнуудынь Колчагтай тэмсэһэн ёһотой партизанууд байшоо. Павильонууд соо бэшэ, харин бодото түүхэтэ ушарнуудай болоһон газарнуудта картинные буулгаһан байна.

«Улаан газда» гол ролиень наадаһан актриса М. Ф. Горбатовагай архивые шэнжэлэгшэд олоо, тэрээн соонь картинын зарим сценэнүүдэй фотонууд бии байгаа. Кинолентэнь бэеэрээ үшөө олдоогүй, тэрэ кинехранилищи соо үгы байшоо. «Улаан газ» тухай материалнуудые бэдэрэлгэ үргэлжэлһөөр.

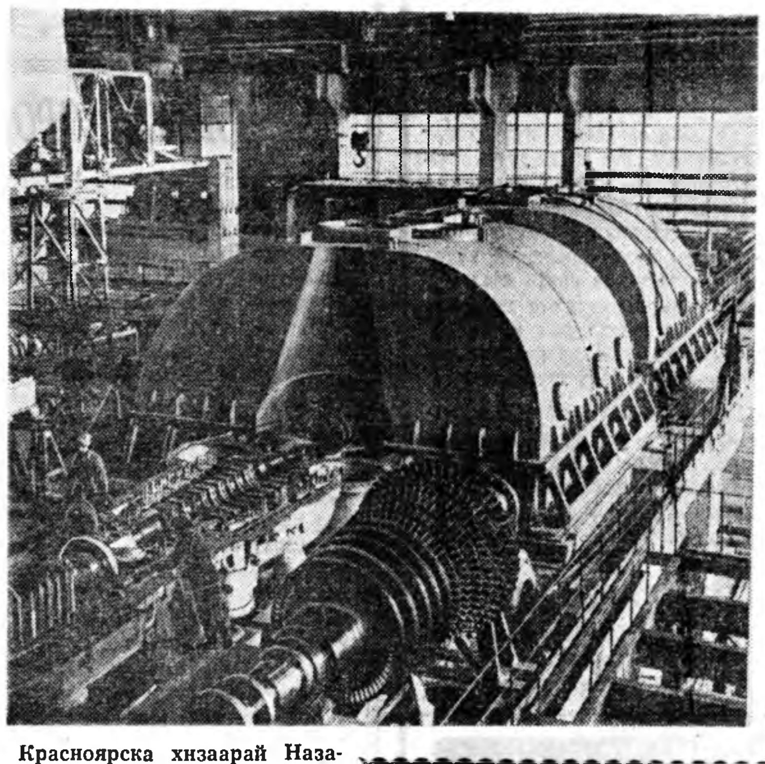
ЭРХҮҮГЭЙ ГАЗАР ТУХАЙ НОМ

ЭРХҮҮ. «Эрхүүгэй газар» гэжэ литературно-публицистическэ суглуулбарие Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойе угтуулан барлан гаргахаар Зүүн-Сибириин номой хэблэл бэлэдхэжэ байнхай.

Энэ номдо документнүүд, фотозурагууд, уран зохёолшод болон поэдүүдэй зохёолнууд хэблэгдэхэ юм. Эдэнь Эрхүүгэй областьдо болоһон экономическа, социальнокультурна шэнэдхэлгэнүүдые харуулха, Эрхүүгэй газар дээрэ Совет засаг дайшалан абажа, батадхалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан хүнүүд тухай, дайнай болон ажалай баатарнууд, Ангар шадарай шэнэ городууд, гидроэлектростанцинууд болон промышленна томо предприятинуудые баригшад тухай хөөрэжэ үгэхэ юм.

Суглуулбарие бэлэдхэлгэдэ үнинэй коммунистнууд, түрүүшын комсомолшууд, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд, инженернүүд, наука, литература болон искусствын ажал ябуулагшад хабаадуулагдана.

(ТАСС-ай корр.).

Красноярска хизаарай Назаровска ГРЭС-тэ орон доторхи түрүүшын 500 мянган киловатт хүсэтэй энергоблок хабсаргагдажа байнхай. Энээниие Харьковай турбина бүтээгшэд үйлэдбэрилэн гаргаа. Энэ асари томо электромашина мүнөөнэй Днепрогэсэй шэнээн шахуу хүсэтэй байха, Совет засагай табин жэлэй ой хүрэтэр ашаглалгада үгтэхэ байна. Зураг дээрэ: Назаровска ГРЭС-тэ К—500—240 гэжэ 500 мянган киловатт хүсэтэй энергоблок хабсаргагдажа байна. «Сибэнергомонтаж» гэжэ трестын Василий Белоничевой толгойлдог эрхим бригадануудай нэгэн энэ хүдэлмэри дүүргэнэ.

АПН-эй фото.

Сошордомо дохёо

ТЭЖЭЭЛГҮЙ... ЯАЛТАЙБ!

Анатолий Чернинов «Эрдэм» совхозой дүрбэдэхи отделенидэ ажалдажа байдаг. Байгша оной август һарада 660 хурьга даажа абаа һэн. Хабар түрэһэн эдэ хурьгадые ондо оруулха гээшэмнай харюусалгатайхан хэрэг байгаа.

Тиимэшье һаань Анатолий Чернинов жара наһаяа тулаһан Дарина эхэтээ үбэлэйнгөө буусада ерээд, хурьгадтаа эдюулхэ үбһэ тэжээлгүй зүдэржэ байна. Декабрь һара гараад байхада иимэ ушар тохёолдоно бшуу. Бодоод үзэгты! Май һарын хурьгад мүнөө жэлэй үбэлжэлгые адхашье үбһэгүйгөөр яажа дабахаб. Эгээл мүнөө хүйтэн боложо байхада, үдэшэ үглөөнь нэмэлтэ тэжээл дээрэ байлгагдаха байгаал. Теэд энээниие хэншье анхарнагүй. Отарада зөөгдэхэ үбһэ, зелёнко отделенидэ бии. Тэрэнь хэзээ асарагдахаб? Бодожо үзэгдэхөөр болоо гэжэ отделениин хүтэлбэрилэгшэдтэ, нэн түрүүн эрхилэгшэнь дуулгая.

П. ДЫМБРЫЛОВ.

Мухар-Шэбэр.

СЭЛГЕЭХЭН СЭЛЭНГЭДЭ

НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИДЭ—12 ХОНИН

ХХ партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон, Ноёхоной сомоной Соведэй депутат Л. Д. Лхасарунов жэлһээ жэлдэ һайн үрэ дүн туйлажа, нютаг нугадаа яһала хүндэтэй болонхой. Мүн тэрээнтэй суг хамта арбаад жэлдэ хүдэлжэ байһан Б. Д. Болхоевае баһал дурдангүй үнгэрэлтэй бэшэ.

Эршэтэ ажалай охиндо абтаһан эдэ хонишод нёдондо зууһаа 92 түл абаһан юм. Туйлаһанаараа амаржадаггүй эдэнэр ерэхэ ойн баярай жэлдэ 100 хониһоо 95 хурьга абахаар шиидэнхэй.

Магтаалта һайн ажалайнгаа түлөө «Хүндын Тэмдэг» орденой кавалер Л. Д. Лхасарунов ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон энэ жэлдэ 12 хонёор, 200 түхэриг мүнгөөр урмашуулагдаба.

КИНОМЕХАНИГУУД БОЛОХОНЬ

Галуута-Нуурай эдир техникүүдэй станци элдэб мэргэжэлнүүдые шудалха хэрэгтэнь багашуулда үүдэеэ үргэнөөр сэлинхэй. Хамагые мэдэхэ хүсэлтэй, һүбэлгэн һонор ухаатай эдиршүүд эндэ ерээдүйнгөө мэргэжэлые шэлэжэ абадаг... Һаядаа киномеханигай курса шудалһан 28 хүн һуралсалайнгаа программые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Тэдээн сооһоо эрхим һайнаар һуралсажа ябаһан Гена Очиров, Саша Черемисов, Витя Шелковников, Витя Бимбаев, Саша Белых гэгшэд үглөө мүнөөгүй киномеханигууд болохоор бэеэ зэһэнхэйнүүд.

С. СЕРГЕЕВ.

Москвае хамгаалгын 25 жэлэй ойдо

БИДЭ ОЛОН ҺЭМДИ

Эдэ үдэрнүүдтэ бүхы совет араднай ниислэл хото Москвагай оршондо фашис булимтарагшадай бута сохигдоһоор 25 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байна.

Манай Сибириин 93-дахи стрелково дивизи 1941 оной октябриин һүүл багаар, Совет оронноймнай эгээл хүшэр үедэ, Москва шадар буужа, шууд дайнда ороһон юм. Фашис булимтарагшадай сэрэгүүд түрэл ниислэл хотодомнай туласа ерээд, үлэн шононууд мэтээр добтолжо байгаа. Бидэ тэдэнэй урдаһаа эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ, Москва шадарай Бунчихи болон бусад тосхонуудые эзэлэн хамгаалалгада ороо һэмди.

«Гэдэргээ нэгэшье алха сухарихагүй, арадамнай — Москва. Хамгаалалгаяа үсэд шангаар бариха» гэһэн захиралта бидэндэ үгтэһэн байгаа. Манай дивизиин сэрэгшэд барандаа шахуу сибириинхидһээ бүридэһэн бэлэй.

Байлдаанай түрүү үзүүрые эзэлээд, немец-фашистнуудай добтолгые гэдэргэ сохин, саг үргэлжэ дайсанай миномет, артиллери, авиациин гал доро хамгаалалта хэхэ гээшэ айхабтар хэсүү байгаа. Теэд забайкалиһаа ерэһэн бидэ сэрэгшэд-сибириинхид айха үхэхые тоонгүй эрэлхэг баатаршалга гарган, галзуу фашистнуудай урдаһаа гардалдан, нэгэшье алхам гэдэргээ сухарингүй байлдаабди. Манай хэлхээ холбооной батальоной сэрэгшэд Седунов Баландин хоёр (Прибайкалиин аймагай) артиллериин таһаралтагүй буудалган соогуур ябажа, полкнууд хоорондын утаһан холбоо байгуулха үедөө баатарлигаар ами наһаа алдаһан юм. Тиимэ зоригтой хүбүүд олон байгаа.

1941 оной декабрьда, немец фашистнуудые Москва шадар бута һамна сохилтын ехэ тулалдаанай үедэ манай дивизие Гвардиин хүндэтэ нэрэ олгоһон юм.

Гвардиин энэ дивизиин зэргэдэ ябажа, һүртэ ехэ дайнда баатар габьяатайгаар байлдаһан буряад хүбүүд мүнөө эндэ олон бии. Батальоной командир ябаһан Жандара Жанчиков эрэлхэг зоригтойшуулай нэгэн ябаһан. Тулалдаанай гал соогуур тэрэ сэрэгшэдээ ударидан хэдэн удаа байлдаанда ородог байгаа. Дивизиин командир генерал-майор Корженевский батальоной эрэлхэг командир Жанчиковай шэн зориг, шадабари мэргэжэлые үндэрөөр сэгнэн, һайшаан магтажа байдаг һэн. Теэд комбат Жанчиков дайнай илалта хүрэтэр ябаха хубигүй байгаа. Москвада ойрошог Жеребцы гэжэ тосхоной түлөө болоһон шанга байлдаанда хүндөөр шархатажа, жагсаалһаа гараһан юм. Тэрэнэй баатар үргэн сээжые «Дайшалхы Улаан Тугай орден», «Москвае хамгаалһанай түлөө» медаль, мүн бусад олон хайра шагналнууд шэмэглэнэ. Мүнөө комбат ябаһан нүхэр Жанчиков Хоринин аймагта амар мэндэ ажаһуудаг. Мүн эрэлхэг зоригто хэлхээ холбоошон ябаһан Б. Цыденжапов—«Дайшалхы Улаан Тугай», «Улаан Одон» орденуудаар, Москвае хамгаалһанай түлөө медаляар шагнагданхай, мүнөө Загарайн аймагта энхэ тайбан ажаһууна.

Ротын командир ябаһан гвардиин капитан Зинченко, гвардиин старшина В. Емельянов гэгшэд мүнөө Улаан-Үдэ городто ажаһууна. Хэлхээ холбоошон ябаһан Константин Степанович Лебедев Прибайкалиин аймагай колхозой һү һаалиин фермые даагша. Сэрэгшэд ябаһан Шешуков, Петров, Родионов, Викторов, Добрынин гэгшэд Прибайкалиин аймагта хүдөө ажахыда ажалланад.

Манай гвардиин дивизие командалагша генерал-майор Корженевский эрэлхэг зоригтой, оюун бэлиг түгэлдэр, эрхим генерал байһан. 1942 оной эхиндэ Москвагай областиин Городок гэжэ хотын оршондо баатарай үхэлоор унаһан юм. Тэрэнэй хүүр Городок хотодо хүдөөлэгдэжэ, дурасхаалай хүшөө бодхоогдонхой.

Генерал Корженевский манай Забайкалиин сэрэгэй округто удаан алба хэһэн, сэрэгшэд болон офицернүүдые байлдаанай бэлэдхэлдэ һургаһан, эсэгэ шэнгеэр анхарал оролдолгоёо гаргадаг байһан. Бидэ Гвардиин дивизидэ алба хэһэн сэрэгшэд, офицернүүд генерал Корженевскиин һаруул һайхан дурасхаалые хэзээдэшье мартахагүй, һанажа ябадагбди.

Д. БУДАЖАПОВ,
гвардиин дивизиин сэрэгшэ ябаһан.

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй съездые угтуулан

ТОСХОНОЙ ГАЛНУУД

ҮБЭЛЭЙ үдэр богонихон. Огторгойдо түрүүшын мүшэдэй носохотой хамта клубай сонхонууд яларшана. Клуб тээшэ гэшхэлһэн хүнүүдэй хүлнүүд доро һая ороһон саһанай шахинаха абяан таһалданагүй. Юрыншье үдэшэ тэндэ хүн зон олон. Үүдэнэйнь сэлигдэхэдэ, хүгжэмэй абяан газаашаа далайн долгиндол эбхэрэн салгидана...

Хэдэхэн жэлэй урда тээ Колесово тосхоной клуб хуушарһан яндан гэртэ байрладаг һэн бэлэй. Эндэ ямаршье хүдэлмэри үнгэргэгдэдэггүй байһан, гэхэһээ үбэлэй үедэ кинофильмын дүүрэтэр һууханы хэсүү һэн: гэр сооһоо тэсэшэгүй хүйтэн намнаха. Эрид иимэ сагта клубые даагшаар Георгий Макарович Волков хүдэлмэрилжэ эхилһэн байгаа.

Удаагүй клубай шэнэ гэршье баригдажа, хүнүүд иишэ харгылдаг болобо. Георгий Макарович үшөө хуушан гэртээ байхадаа долоон хүнһөө бүридэһэн клубай совет эмхидхэһэн юм: хорёод жэлэй туршада соёлой зургануудта хүдэлмэрилһэн дүршэлынь туһатай байгаа бшуу. Соведэй түрүүшын алхамуудай үрэ дүнгүүд —уран һайханай самодеятельность һэргээн бодхоолго болоно. Түрүүшын концерт, асуудал ба харюунуудай вечер...

Колесово тосхоной ажаһуугшадта шэнэ клуб нээлгэ һайндэртэ тоологдоһон байна. Шэнэ клуб, шэнэ хэрэгүүд... Уран һайханай самодеятельность концертнүүдые саг үргэлжэ үгэжэ эхилбэ. Гансахан энэ жэлэй туршада клуб соо уран һайханай 45 концерт харуулагдаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Колесово тосхоной артистнууд уран һайханай самодеятельностьнүүдэй Бухэрэсин харалгада аймаг соогоо түрүү һуури эзэлһэн байна.

Клубай совет, тэрэнэй эдэбхитэд Георгий Макарович Волковой хүтэлбэри доро соёлой хүдэлмэри дэлгэрүүлхэ талаар бага бэшэ хүдэлмэри хээ. Иимэ ушар абажа үзэе. Эхэнэрнүүдэй хоорто ба вокальна бүлгэмдэ 38 плати хэрэгтэй болобо. Теэд зохихоор плати хаанашье олдобогүй. Хаанаһаа абахаб? Соведэй эдэбхитэдэй дурадхалаар самодеятельностьдэ хабаадагшад хубсаһа ооһэдоо оёһон байгаа. Тиихэдэ тэдэнэр 250 түхэригэй орондо оройдоо 69 түхэриг гаргашалаа юм. Алмагдаһан мүнгөөр клубта хүгжэмэй зарим инструментнүүдые, техническэ түхеэрэлгэнүүдые абаха арга олгогдоо.

Найман жэлэй һургуулиин багша Галина Игнатьевна Глушкова, библиотекарь Валентина Ивановна Устюжина, магазинай наймаашан Антонида Григорьевна Волкова, һаалишад Матрена Яковлевна Раева, Васса Петровна Бурлакова, Евдокия Петровна Волкова болон олон үхибүүтэй эхэнэрнүүд Елизавета Ивановна Корытова, Лидия Ефимовна Суханова гэгшэд клубай соведтэ мүнөө ороно. Уран һайханай хүтэлбэрилэгшөөр һайн дураараа Галина Игнатьевна Глушкова хүдэлмэрилнэ.

Совхозой отделениин партийна ба комсомольско организацинууд эхэнэрнүүдэй совет клубта ехэ туһаламжа хүргөө.

Хүнүүдые ажалһаань һаатуулхагүйн түлөө, планһаала һаалишадые, репетицинүүд ферма дээрэ үнгэргэгдэдэг байгаа. Тэдэнэртэй багша Иван Афанасьевич Суханов саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг һэн.

Клубай хүдэлмэриһөө комсомолшууд холо байнагүй. Уран һайханай самодеятельностьнүүдэй харалгада бэлэдхэлгын үедэ отделениин комсомольско организациин секретарь, киномеханик Светлана Голубчинова тусхай суглаа зарлаа юм. Комсомолшууд уран һайханай самодеятельностьнүүдэй харалгада залуушуулай хабаадалга тухай хэлсэһэн байгаа. Суглаан эдэбхитэйгээр үнгэрбэ. Комсомолшуудай урда отделениин парторг нүхэр Бурлаков, клубые даагша нүхэр Волков гэгшэд үгэ хэлэһэн юм. Суглаанай һүүлээр уран һайханай самодеятельностьдэ 12 комсомолшууд бэшүүлээ.

Энэ хүдөөгэй клуб шэнэ жэлэй эхиндэ тосхонойнгоо ажаһуугшадай, хамтын суглаа үнгэргэдэг ёһо заншалтай юм. Суглаан дээрэ клубай соведэй гэшүүд жэлэй үедэ хэһэн хүдэлмэри тухайгаа тосхоной олониитын урда тоосоно. Энэшье жэлдэ түс ёһо заншал буураагүй. Суглаанда хабаадагшад клубайнгаа хэһэн хүдэлмэрие һайшаагаад, бии байһан дутуу дунданууднень заагаа. Материальна тэдхэмжэ үгэхэ тухай шиидхэбэри абтаһан юм. Тиин клубые гоёон шэмэглэхын түлөө совхоз 400 түхэриг мүнгэ һомолоо. Мүн бага бэшэ мүнгэн клубай гэрые заһабарилгада гаргагдаа.

Суглаан дээрэ 9 хүнһөө бүридэһэн клубай шэнэ совет һунгагдаа юм.

...Долоон Үбгэд шанха орой дээрэ ерэнэ. Клубай сонхонуудай галнууд гэрэлтэһээр. Сонхонуудай гэрэл үшөө орой болотор залирхагүй.

Л. МАРАКТАЕВ.
республикын культурын министерствын инспектор.

ҺОНИРХОЛТОЙ ВАЙВА

Совет засагай 50 жэлэй ойн һайндэртэ зорюулагдаһан «Х. Намсараев — Буряадай алдарта зохёолшо» гэһэн тематическа үдэшэ тон һонирхолтойгоор аймагай соёлшод үнгэргэбэ. Буряадай ахамад зохёолшын творчество тухай тобшохон элидхэл Орлигой дунда һургуулиин түрэлхи хэлэнэй багша Евгения Доржиевна Патархеева хэбэ. Тэрэнэй һүүлээр уран зохёолшын шүлэгүүдые, прозоһоо хэһэгүүдые О. Балданова, Л. Мункoнова, Вл. Борбуев, Т. Пронтеева, Янжима Мункoнова гэгшэд уран шадабаритайгаар уншаа.

«Тайшаагай ташуур» гэжэ пьесын хэһэгүүдые зүжэгшэд харуулаа. Эндэ Д. Сыренов, М. Гончиков, В. Галсанова Д. Бугалов, А. Хамаганов, Д-С. Паханцаков, Б. Ванжилов болон бусад шадамар бэрхээр рольнуудые гүйсэдхэбэд.

В. ГАЛСАНОВ.

Аха.

Бэшүүрэй аймагай «Рассвет» колхоздо барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Эндэхид Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ сэлеэн тосхонуудаа бүри гоё һайхан болгохо зорилготой. Һая эндэ 300 хүнэй һууритай соёлой шэнэ байшан ашаглалгада ороо. Зураг дээрэ: соёлой байшан.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

РЕПОРТАЖ

ХОРХОЙН МҮРӨӨР МҮШХЭЖЭ...

ТИИМЭ ЕХЭШЬЕ таһаг бэшэ юм. Юрэдөөл 5 хүн хүдэлдэг. Тэндэ ороходо, хөөрүү хүнэй хэлэдэгтэл, үгы юумэн үгы хэбэртэй. Ёһотой нарин нягта ажалтай зон хүдэлдэг гэжэ хараһаар лэ ойлгохоор. Юумэн бүхэниинь өөрынгөө байрада табяатай, граммай, зуунай нэгэ хуби хүрэтэр шэгнэдэг орёо оньһото шэгнүүрһээ эхилээд, элдэб зүйлэй түхеэрэлгэнүүд тодхоотой. Түрүүшынхеэ хараһан хүнэй гайхан гагнамаар хэрэгсэлнүүд дүүрэн. Зүгөөр тэндэ ажаллажа байдаг, сэнхир хүхэ хубсаһатай хүнүүдэй ажал хэрэгүүдтэй танилсахада бүришье һонин. Хүндэтэй ба харюусалгатай тушаалтай мэргэжэлтэд. Харин даб дээрэ тэдэнине хараһан хүн «үбэлэй шэмэрүүндэ даарахагүй, зунай халуунда хүлэрхэгүй амархан зон ха» гэжэ бодомжолжо магад. Үнэндөө огтошье тиимэ бэшэ. Эдэмнай ёһотой, үдэр һуни илгаруулангүй, саһа бордоһо, шуурган һалхитайшье һаа, жэлэй ямаршье сагта һэримжэтэй ябадаг зон юм. Тиигээшьегүйдэ аргагүй гээшэ бэзэ. Юуб гэхэдэ, хүхэ шинельтэн үдэр, һуни, халуун хүйтэндэшье ниитын гурим сахижа, эрхэтэдые, тэдэнэй зөөри хогшол аршалан хамгаалжа, гэмтэ хэрэгүүдые саража, элирүүлжэ байдаг. Зарим ушарта ами наһалашье хайрлангүй, хулиган, тонуулшадтай тулалдадаг байна. Эгээл эдээн тухай, пролетариадай элитэ поэт Владимир Маяковский «Минии милици намайе хамгаална» гэжэ уран хурсаар тэмдэглээ һэмнай...

— Манай ажалда ехэ хүшэр «нюуса», «таабаринууд» дайралдадаг даа, — гээд оперативно-техническэ таһагай начальник нүхэр Васильев хөөрөөгөө эхилнэ.— Хулгайшад, хулиганууд гэмтэ ябадал хэһэнэйнгээ удаа, ямаршье мүр орхихогүй гэжэ оролдодог. Зарим нэгэниинь тусхай бэлэдхэлтэй байдаг. Мүнгэнэй түмэр хайрсаг эбдэхэдээ, али магазинда ороходоо гү, резин бээлэйшье баряад туршадаг. Теэд холо ошодоггүйл даа. Бидэ зааханшье утаһа олобол...алдадаггүйбди...

Энэнь тон зүб. Нээрээшье ниитын гурим сахидаг министерствын оперативно-техническэ таһагай криминалистнууд орёо хүшэр, бусайдаһан хэрэгүүдые тайлбарилха хэрэгтэнь милициин мүрдэгшэдтэ хэмгүй ехэ туһа хүргэдэг. Мүрдэлгын хүдэлмэридэ эрдэм ухаанай элдэб орёо аппарадуудай хэрэглэгдэдэг болоһоной ашаар гараһан гэмтэ хэрэгүүд угаа түргөөр сүм элирүүлэгдэжэ, зэмэтэ этэгээдүүд хуулиин харюусалгада тэрэ дороо хабаадуулагдадаг болонхой. Энэ хадаа гэмтэ хэрэг гаргагшадые дураарнь табингүй, барижа хэһээхэ, тиимэ ушар эрид үсөөрүүлхэ арга нүхэсэл болохо үгэнэ бшуу.

...Намарай намжаахан сэлмэг үглөөгүүр һэн. Үүр хираанай үеэр үүдэнэй хонхо шангаар жэнгиршэбэ. Александр Серафимович гэнтэ һүрэн бодомсоороо, түргөөр гүйжэ доошоо бууба. Газаа гарахадань—улаан бүһэтэй милициин машина гэрэй үүлэндэ туланхай хүлеэжэ байба.

— Магазинда хулгай ороо. Пеэшэнэй хоолойн хирпиисэ задалжа, урхөөрнь ороһон тонуулшан 500-гаад түхэриг абажа, ябашоо,— гээд милициин дежурна элидхэбэ.

— Зай, түргэлэе,— гэмсээрээ нүхэр Карпов тэрэ дороо машинадаа һуушаба. Хэдэхэн минутын үнгэрөөд байхада, тэдэ булта эдеэ хоолой магазин соо оронхой, хёрхо нюдөөр шэртэн байбад. Хуу дууһан онгилбо, урбуулбашье, хулгайшанай нюсэгэн хүлэй мүр улаһаа бэшэ, ямаршье баримталха юумэ олобогүй. Одоол тиихэдээ Александр Карпов элһэн дээрэ хулгайшанай нюсэгэн хүлөөрөө гэшхэһэн улын сараае оньһон аргаар тодо болгон зураглан абаад, тэрэ мүрөөр хулгайшаниие мүрдэхэ гэжэ шиидэбэ. Энэ шиидхэбэринь тон зүб байшоо. Юрэдөөл гурбахан үдэрэй үнгэрөөр байхада, хулгайшан Ж. баригдаад байгаа һэн. Иимэ ушарнууд эксперт-криминалистнуудай ажалда яһала дайралдадаг.

...Тээсгэн Кабанскын дардам харгы дээрэ мотоциклаар һуни орой ябаһан замай хүдэлмэришэн И. гэгшые машинаар дайрууложархёо. Теэд хэн ямар машинаар, хэзээ дайрууллһаниинь мэдэхын аргагүй. Тэрэниие байра дээрэнь шалган шэнжэлжэ, гэмтэ этэгээдүүдые олохо захиралта мүн лэ милициин подполковник нүхэр Карповта үгтөө бэлэй. Энэмнай хэды хёрхоор шалгабашье, оһол болоһон газартань ашаанай машинын модон кузовһаа бишыхан хэршэдэһэнһээ бэшэ, ондоо догоодохоор ямаршье баримта баһа олобогүй. Тэрэл зэмгооһоёо али бүхы талаһаань, эгээ ядахадаа, тэрээн дээрэ үлэһэн мойһоной шэнээн шэрыень шэнжэлэн байжа, хэдэхэн үдэрэй туршада мүрдэлгээ дүүргээд, гэм хэһэн жолоошон П. гэгшые балшыса барижархёо бэлэй. Энэ хүшэр мүрдэлгэ иимэ түргөөр үнгэргэгдэжэ, шадаһанай шалтагаан юуб гэхэдэ, тэрэнэй дүй дүршэл, тэсэмгэй зан абари болоно. Зүгөөр ганса энэ бэшэ. Шадабари мэргэжэлэй хажуугаар үнөөхил орёо түхеэрэлтэнүүдые зүбөөр хэрэглэжэ шадаха шухала бшуу. Эндэмнай универсальна фоторепродукционно түхеэрэлтэ, нюдэнэй хараанай шэнээн юумые шэнжэлэн үзэхэ микроскоп болоод бусадшье орёо зүйлнүүд хэрэглэгдэдэг юм. Шэнжэлэгшэ-криминалистнууд эдэ бүгэдэеэ ашагтайгаар хэрэглэжэ шададагшье. Тэдэнэй нэгэн милициин подполковник криминалист нүхэр Карпов болоно. Александр Серафимович эндэ ажаллажа, эхилһээр хори гаран жэл болобо. Тэрэ хадаа ехэ урин налархай зантай, номгон яһын хүн юм. Гэтэр, ажал хэрэг дээрээ айхабтар шударгы элдэб ааша, ниитын гурим эбдэһэн, хулгай, хобшо худал, хуурмаг ябадалай тохёолдобол одоол эрид шиидэнги. Һүүлэй үедэ энэмнай хэдэн хүндэ хүшэр гэмтэ хэрэгүүдые мүрдэлгэдэ хабаадажа бэрхэ криминалист байһанаа батадхаа.

— Энээхэн үе соогоо нилээдгүй юумэ үзөөб даа, урдандаа техникын хомор байхада, түбэгтэй байгша һэн, мүнөө ондоо болонхой, —гэжэ Александр Серафимович омогорхоно.—Манай мэдэлдэ оньһото аппарадууд яһала бии. Ямаршье нюуса хэрэгүүдые мүрдэжэ шадахабди...

Үнэхөөрөөшье, тиимэ даа. Сэнхир хүхэ шинельтэднай машина, мотоцикл жолоодожо шадаха, радио холбоо болоод элшын оньһые мэдэхэ, фото-зураг буулгахадаашье бэрхэ зон ха юм.

Тобшоор хэлэхэдэ, дүрбэн тэгшэ мэргэжэлтэд. Эдэмнай булта, юрэдөөл хэрэгтэй үедэ—харанхы һуни гү, али эртэ үглөөгүүршье хэзээдэ туһалхаар бэлэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. С. Карпов.

И. ОЧОРОН.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ

ПАЮСТИ. Эстонско ССР. Эдуард Вильдын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельдэ жэл бүри барилгын хүдэлмэри үргэдэнэ. Һая эндэ хэдэн шэнэ барилганууд ашаглалгада үгтөө. Колхозой түб хотые гостиницын кафегэй, ажалшадай ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангадаг мастерскойн, спортын болон бусад томо томо байшангууд шэмэглэн байдаг. Мүн эндэ хэдэ хэдэн таһагуудтай хоёр-гурбан дабхар болбосон түхэлтэй байрын гэрнүүд олон юм.

Колхозой гэшүүд тэрэл тосхоноо болбосон түхэлтэй, гоё һайхан болгохын түлөө модо, сэсэгүүдые таридаг. (ТАСС).

Бүхы Европодо үльгэр жэшээ боложо үгэнэ

ВАРШАВА. (ТАСС). Францида СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай аяншалгын дүнгүүдтэ Польшын газетэнүүд гол анхаралаа хандуулна. «Бүхы Европодо үльгэр жэшээ боложо үгэнэ» гэһэн гаршагтайгаар совет-француз мэдүүлгые «Трибуна люду» газетэ тайлбарилна. Совет-француз хэлсээнүүдэй дүнгүүд хоёр гүрэнэй хоорондоо ойртолсолгын амжалтатайгаар хүгжэжэ байһые гэршэлжэ үгэнэ, улам бүри һайнаар үгээ ойлголсохо бүри үргэн хараа зам нээжэ үгэнэ. Энэ үгээ ойлголсолго хэн нэгэндэ эсэргүүгээр шэглүүлэгдэнхэй бэшэ, имагтал манай түбиин аюулгүй байдалые хангаха, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ зорилготой.

СОФИ. (ТАСС). Францида А. Н. Косыгинай аяншалгын дүүрэһэн тухай мэдээсэлнүүдые Болгариин түбэй газетэнүүд декабриин 10-да түрүүшынгээ хуудаһануудта толилоо. Мүн совет-француз хамтын мэдүүлгын удха дэлгэрэнгыгээр толилогдоһон байна. Хоёр ороной хоорондохи харилсаа холбооной саашадаа үргэдэн хүгжэлгэ, Париждахи хэлсээнүүдэй үрэ дүн болоно гээд хэблэл онсолон тэмдэглэнэ. Францида Советскэ правительствые толгойлогшын аяншалга совет болон француз арадуудай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлгэдэ, Европодо, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалха хэрэгтэ шэнэ түһа нэмэри болоно гээд «Работническо дело» гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

КАИР. (ТАСС). Францида Советскэ правительствые толгойлогшын аяншалгын дүүрэһэн тухай, совет-француз мэдүүлгэ тухай мэдээсэлнүүдые Каирай газетэнүүд толилоо. «Совет-француз мэдүүлгэ хадаа Европодохи харилсаа саашадань эмхидхэхэ программые, Париж Москва хоёрой хоорондохи холбооной хүгжэлтые хараална» гээд «Прогрэ Эжипсьен» гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

Вьетнамай асуудалаар нэгэн адли һаналтай байлга совет-француз мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнхэй гээд Каирай баһа нэгэ «Журналь Д'Эжипт» гэжэ газетэ заана.

Советскэ Союз Франци хоёр мэдүүлгэ хэхэдээ «Вьетнамда Америкын бэелүүлжэ байһан интервенцые эрид шууд элипшэлээ» гээд «Аль-Ахрам» газетэ онсолон тэмдэглэнэ. А. Н. Косыгин де Голль хоёр хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудаар үгээ ойлголсоо, хүгжэжэ байһан оронуудта бүри ехээр туһалхые уряалаа гээд «Аль-Гумхурия» газетэ бэшэнэ.

БЕЛГРАД. (ТАСС). Уласхоорондын удха шанартай асуудалнуудаар совет-француз хэлсээнүүдые саашадаа бүри олоор хэхэ ябадалай эхин болоно гээд Францида СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын аяншалгын дүнгүүдые Югославиин «Борба» гэжэ газетэ тоолоно.

Хоёр агууехэ гүрэнэй амгалан ёһоной харилсаа холбоон уласхоорондын харилсаанда, илангаяа Европодохи харилсаануудта һайн нүлөө үзүүлнэ гээд газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

ЛОНДОН. (ТАСС). Франци Росси хоёр бата бэхи эб найрамдал яажа түйлахаб гэһэн бодото жэшээ Европодо мүнөө харуулба. Манай улам бэхижэжэ байгаа хани барисаанһаа жэшээ абагты, харилсаа холбоогоо хүгжөөгты гэжэ тэдэнэр хэлэхые хүсэһэн болоно гээшэ» гээд Францида СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай аяншалгын дүнгүүдые тайлбарилхадаа, «Дейли мейл» газетэ бэшэнэ.

Европодохи шахардуу шанга байдал һуларуулгада аяншалгын ехэ удха шанартай байһые «Морнинг стар» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

ПАРИЖ. (ТАСС). Францида Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай аяншалгын дүүрэхэдэ толилогдоһон совет-француз мэдүүлгэ «Европын ерээдүйн программа болоно» гээд Франс Пресс агентство заана.

Франци Советскэ Союз хоёрой хоорондо мүнөө үедэ хүгжэжэ байһан харилсаа холбоон Европын асуудалнуудые гуримшуулгын түрүүшын шата болоно» гээд агентство тэмдэглэнэ.

СОВЕТ-ЭНЭДХЭГ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

ДЕЛИ. (ТАСС). Индиин дүрбэдэхи табан жэлэй үедэ хэдэ хэдэн промышленна предприятинуудые, бусад барилгануудые бодхохо талаар экономическа, техническэ харилсаа холбоо байгуулха тухай хэлсээн Советскэ Союз Инди хоёрой хоорондо декабриин 10-да Делидэ баталагдаһан байна. Хэлсээнэй ёһоор Советскэ Союз 300 миллион түхэригэй урьһаламжа Индидэ үгэхэ болоо. Индиин экономикын гүрэнэй секторэй шатаар нефть болон газ бэдэрэн олохо, малтан абаха хүдэлмэриин, мүн далайда загаһа барилгые хүгжөөлгын гаргашануудта советскэ урьһаламжын зарим хубинь зорюулагдаха юм. Промышленностиин шухала шухала һалбаринуудта Индиин мэргэжэлтэдэй кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ хэлсээн соо ехэ анхарал хандуулагданхай. Советскэ урьһаламжа жэлэй хоёр хаха процент түрээсэтэй байхаар, 12 жэлэй болзороор үгтэхэ болоо.

Хилын саданаһаа

Телефон · Телеграф · Радио

Бельгиин Коммунистнуудай съезд

БРЮССЕЛЬ. ТАСС-ай корреспондент А. Огородников ингэжэ дамжуулна: Бельгиин Коммунис партиин XVII съезд эндэ декабриин 10-да хүдэлмэрөө эхилээ. КПБ-гэй түрүүлэгшын орлогшо Франс Ван Ден Бранден съездые нээһэн байна.

Ойрын үедэ Коммунис партиин хэхэ дайшалхы ябуулгануудай программые хараалхын, парти доторой зарим асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын, партиин хүтэлбэрилхы органуудые һунгахын тулада Бельгиин бүхы районуудһаа 300 делегат суглараа.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн А. М. Румянцев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат Б. Е. Щербина гэгшэдһээ бүридэһэн КПСС-эй делегаци, тэрэшэлэн Франциин, Венгриин, Израилиин, Италиин, Австриин, Румыниин, Польшын болон бусад оронуудай аха дүү хүдэлмэришэнэй, коммунис партинуудай делегацинууд съезд дээрэ байлсаа.

Бельгиин Коммунис партиин түрүүлэгшэ Эрнест Бюрнель ЦК-гай тоосоото элидхэлые съезд дээрэ хээ.

Партиин XVI съездһээ хойшонхи үе соо орон дотор болоһон политическэ хубилалтануудые шэнжэлхэ зуураа, Бельгиин коммунистнуудай ерэхэ жэлдэ хэхэ ажал ябуулгын программые хараалхадаа анхаралда абаха шухала байһан хоёр ушарые элидхэлшэ тэмдэглээ.

Тэдэнэй нэгэнинь гэхэдэ, правительствоһаа Бельгиин социалис парти гаража, оппозицида ороо. Хоёрдохи шухала ушар гэхэдэ, оронoй газар дээрэ НАТО-гой органуудые байрлуулхые буруушаажа депутадууд-социалистнууд парламентын заседани дээрэ дуугаа үгэһэн байна.

Вьетнамда США-гай хэжэ байһан ээрхэг түримхэй ябуулгые болюулхын түлөө, сэрэгэй бүлэглэлнүүдые усадхахын түлөө, Европодо аюулгүй байдал хамтаараа хангаха эмхи байгуулхын түлөө оронoй бүхы ажал эрхилдэг хүнүүд эдэбхитэйгээр оролсоно гээд КПБ-гэй түрүүлэгшэ тэмдэглээ.

«Шэнэ правительствын түлөө, шэнэ политикын түлөө манай тэмсэлдэ хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ зүүнэй тала барилгын дээшэлһэн ушар, тэрэшэлэн мүнөө үедэ оронoй зонхилхы ангида тохёолдожо байһан горитой бэрхэшээлнүүд туһална» гээд элидхэл соо хэлэгдэнэ.

Хүндэгүй болоһон, атлантическа бүлэглэлдэ үнэн сэхэ байха политика бэелүүлхэнь зонхилхы этэгээдүүдтэ улам бүри бэрхэтэй боложо байна гээд Э. Бюрнель тэмдэглээ. Тэдэнэр социалис оронуудай таатай һайн дурадхалнуудта зүрюугээр юушье табижа шадахагүй байна. Зонхилхы этэгээдүүд гадаадын политикын талаар мухардалгада хүрөөд байна.

Зонхилхы этэгээдүүдэй бэелүүлдэг экономическа политика дабагдахын аргагүй бэрхэшээлнүүдтэ хүргөө. Оронoй металлургическа промышленностьда болжо байһан бэрхэшээлнүүд энээндэ үнэмшэстэй гэршэ болжо үгэнэ гээд элидхэл соо тэмдэглэгдэнэ.

Үргэн олониитэ ажалшадай зүгһөө дэмжэгдэдэг правительствые байгуулхын түлөө тэмсэхэдээ, Бельгиин бүхы түрүү хүсэнүүдэй нэгэдэмэл ябуулга хэхэнь шухала гээд элидхэлшэ саашань хэлээ.

1967 ондо партиин хэхэ тодорхой программые КПБ-гэй түрүүлэгшэ элидхэл соогоо найруулан хэлээ. Вьетнамда США-гай хэжэ байһан ээрхэг түримхэй ябуулгые болюулхын түлөө тэмсэлдэ партиин бүхы хүсэлэл оролдолго зорюулагдаха ёһотой гээд элидхэл соо тэмдэглэгдэнхэй.

Эб найрамдалай түлөө Бельгиин коммунистнуудай тэмсэлэй хоёрдохи шэглэл гэхэдэ, Европодо аюулгүй байдал хамтаараа сахиха ябадал эмхидхэхэ талаар конференци зарлаха эрилтэ тэдэнэр хэнэ. Асуудалнуудые хэлсээ хэжэ шиидхэхын түлөө, мүнөөнэй хилэнүүдые хүндэлхын, ядерна зэбсэг дэлгэрүүлэн тараахагүйн, ядерна зэбсэггүй зононуудые байгуулхын, ядерна зэбсэг тээһэн сэрэгэй самолёдуудай ниидэлгэнүүдые болюулхын, бусадай газар дээрэхи хариин сэрэгэй баазануудые усадхахын болон сэрэгүүдые гаргахын түлөө, зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохын түлөө Бельгиин коммунистнууд тэмсэнэ гээд элидхэл соо тэмдэглэгдэнэ. ФРГ-дэхи нацизмын шэнэ аюулда эсэргүүсэхыень эб найрамдалай түлөө бүхы тэмсэлшэдые элидхэлшэ уряалаа. НАТО-һаа Бельгиин гарахын түлөө тэмсэл хэхэ шухала байһые заагаа.

Экономикын талаар Бельгидэ тохёолдоһон горитой бэрхэшээлнүүдые тэмдэглэхэ зуураа, өөрынгөө эрхын түлөө тэмсэхэдээ, ажалшадай табиха ёһотой удаадахи гол уряануудые Э. Бюрнель дурдаа: хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые хүдэлмэриһөөнь гаргалгые болюулха, металлургическа промышленностьда хиналта тогтоохо эрилтэ хэхэ.

Социальна эрилтэнүүдэй талаар Бельгиин коммунистнууд хамтын шэнэ договор баталха, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин үдэр богони болгохо зорилго табина.

Партийна организацинуудай хүдэлмэридэхи хэдэ хэдэн дутуунуудые тэмдэглэхэ зуураа, олониитэһээ таһарха ябадал ехэ аюултай, тусхайлхада, энэ ушар бүхы уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ эсэргүүсэн орохо ябадалда хитад коммунистнуудые хүргэһэн байна гээд элидхэлшэ мэдүүлээ. «Энэ хадаа манай хэрэгтэ угаа ехэ хоро хүргэнэ» гээд тэрэ хэлэбэ.

Аха дүү коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөө зарлаха тухай асуудалаар Болгариин Компартиин гаргаһан үүсхэл элидхэл соо һайшаагдаһан байна.

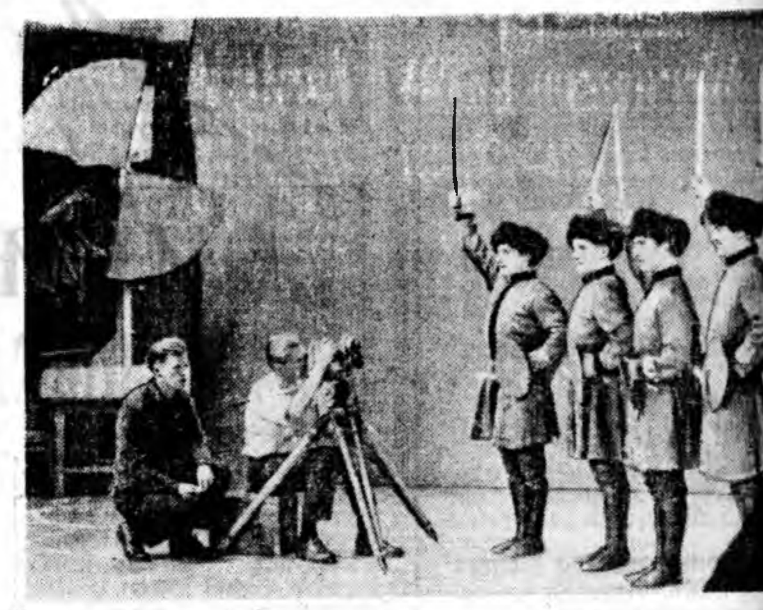
СУДИСМАН АРЕСТОВАЛАГДАБА

ДЖАКАРТА. (ТАСС). «Берита Юдха» гэжэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Индонезиин Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Судисманиие сэрэгэй засагаархид Джакартада һаяшаг арестовалаа.

Немецкэ түүхэдэхи хара хүсэнүүдэй дахяад эдэбхитэй болжо байһанай хойноһоо Баруун Германиин хүн зон һанаагаа зобонгёор ажаглан харана. Националь-демократическа парти хадаа шэнэ түхэлэй нацистнуудаи ФРГ-дэ дахяад һэргэн эмхидхэжэ байһые харуулна. Зураг дээрэ: Мюнхен городто болоһон нацизмда эсэргүү ехэ манифестацида хабаадагшадта хандан үгэ хэлэхэдээ, уран зохёолшо Карл Майер-Амери шэнэ ёһоной фашис аюулай ургажа байһан тухай һануулаа.

АДН-эй—ТАСС-ай фото.

Францийн телевиденииин захилаар Советскэ Союзда үнэн ушар харуулһан хэдэн үнгэтэ фильмүүд буулгагдаха юм. «Үе сагай гүн дундуур» гэжэ фильм Дагестанда буулгагдажа байнхай. Энэ фильм республикын арадуудай хани барисаан тухай хөөрэжэ үгэхэ, эндэхи гоё һайхан газар нютагуудыень, горцуудай онсо өөрэ искусствые харуулха байна. Зураг дээрэ: Дагестанай мэдээжэ болоһон «Лезгинка» гэжэ арадай хатарай ансамблиин мэдээжэ коллективые буулгажа байһан үе.

ТАСС-ай фотохронико.

ГАЗАА ОРОҺОН ШЭЛҮҮҺЭН

Хэжэнгын совхозһоо урагшаа Зүүн-Холбоолжон гэжэ нютагта тус совхозой хоёрдохи отделениин үхэршэн Ширап Бадмаев үбэлжөөндэ оронхой. Тэрэ буруу болон хашарагуудые харууһалдаг.

Нэгэтэ үглөөгүүр Ширабай һамган Верын малдаа гарахадань, ехэ һалхитай, хорон хүйтэн байба. Ямар һалхитай, хүйтэн хонобоб, үнөөхи арбаад хонидоо үхэрэйнгөө далай урдахи далабша сарай соогоо хонуулаа хамнайб, тэдэмни даараба ха гэжэ һанахатайгаа хамта, Вера нэн түрүү хонидоо харахаяа ошобо.

Тиихэдэнь хонидынь далабша-сарай дороо, дулаан нэмэри газартаа угы, харин баруун урда үгтүүдаа шэбээлэшэнхэй байба. Эдэмни ямар юумэнһээ айгаад, эндэ шэбээлээб гэжэ һанахатайгаа хамта, далабша-сарай доро нэгэ мантан томо, сагаан боро арьяатанай байхые обёоржорхибо. Вера ехэтэ мэгдэжэ, ямаршье арьяатанай ерээд байһые ойлгожо ядан байтараа, гэнтэ ойлгожорхибо: энэшни шоно бэшэ, шэлүүһэн гээшэ. Энэ үедэ тэрэ Ширабайнгаа түлеэнэй ойро байхые харажархиба.

— Ширап! Хонидоймнай далабша-сарай доро шэлүүһэн байнал, буугаа абаад наашаа шамдуу харайгыш,—гэжэ Вера мэгдүүтээр ооглобо. Верын оог хуугай табихада һүгэдэһэн арьяатан хайшан гэжэ тэрьедэхые забдаба. Энэ үедэ Вера үхэрэй хүрэһэн шабааһа гартаа баринхай, шэлүүһые газаа тээшэнь табихагүй һанаатай. Шэлүүһэнэй хашаа дээгүүр харайхаяа забдахадань, Вера аһан шадалаараа һүхиржэ, шабааһаараа шэдэжэрхибэ. Тиихэдэнь мэгдэһэн шэлүүһэн хорёоень харайжа зүүлжээ гараад, үхэрэй дал руу орошобо. Тиихэдэнь Вера тэндэ байһан үбһэнэйнгөө асые абаад, үхэрэйнгөө далай үүдэндэ ошонхой, шэлүүһэнэй гарахаяал һанаа һаа, асаараа хадхахаяа байна. Энэ үедэ хоёр аматай буугаа һомолһон Ширабынь ерэжэ, дал соо һамганайнгаа хаагаад байһан арьяатаниие буудажа алаба.

Ширабтан ан бун гэжэ хонидоо харахадань, шэлүүһэн 2—3 хонидойнь тархиие маажаһан, шулгалһан байгаа. Гэдэһээ үлдэжэ, үлэсхэлэндэ зобоһон энэ шэлүүһэн ядахадаал малай байрада ороо.

Айлшадай ябахада, Ширабтан энэ шэлүүһэ яажа хорооһон тухай хөөрэдэг.

— Үглөөнэй агнуурида ябатараа, нэгэ буудалгаар шэлүүһэ алааб, бараг агнуушан болжо байнаб,—гэдэг Ширап.

— Болёо, боли! Би дал соогоо шэлүүһэ хаажа шамда үгөөб. Шинии буудажа алаагүй һааш, би асаараа хадхажа мүн лэ алаха байгааб,—гэдэг Вера. Теэд буруу бэшэ. Хоюулаа хамһажа энэ арьяатаниие хороогоо хаям. Тиимэ хадаа Ширап Вера хоёр хоюулаа барагхан ангуушад болоно.

Д. ДОРЖИЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Тарлашадай үбэлэй университет» гэһэн түрүү бэшэг; «Совет засагай 50 жэлэй ойдо» гэжэ гаршаг доро ажалай бэлэгүүд; Смоленск городто орден барюулһан тухай.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Хүдөө ажахын эрдэмэй гуламта» гэһэн нүхэр Плишкинагай статья; аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудһаа; редакцида ерэһэн бэшэгүүд;

Гурбадахи хуудаһанда: Ю. Коркиной очерк; хилын саанаһаа ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Сибириин ба Алас-Дурна зүгэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй семинарта хабаадагшадта зорюулагдаһан материалнууд; соносхолнууд.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор мүнөөдэр республика доторнай сагай уларил иимэ байхаар хүлеэгдэнэ:

Бага зэргэ үүлэтэй байбашье, саһан орохогүй. Байгал шадар бага зэргэ саһан орожо, һулаханаар һалхилха. Баунтын, Яруунын, Захаамина аймагуудта 22—27, бусад аймагуудта 17—27 градус хүйтэн байха. Улаан-Үдэ городто һуниндөө 29—31, үдэртөө 19—21 градус хүйтэн болохо.

Декабриин 14—15-най үдэрнүүдтэ саһан орохогүй, баруун тээһээ һулаханаар һалхилха. Хойто аймагуудта һуниндөө 37—42, үдэртөө—25—30, урда нютагуудаар һуниндөө 18—23, үдэртөө 13—18 градус хүйтэрхэнь. Бусад газарнуудта һуниндөө—26—31, үдэртөө—18—23 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

ЮРТЭМСЭ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНОБ

Хани барисаан, харилсаа холбоон

Советскэ Союз Франци хоёр ойртолсолгын, хани барисаа болон харилсаа холбоогоо бэхижүүлгын замда шууд сэхээр, удаан сагаар оробо. Энэ ойртолсолго саг зуурын шэнжэтэй бэшэ, хоёр оронoй адли эрмэлзэлгэһээ, Европын болон уласхоорондын аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ хамтын эрмэлзэлгэһээ уламжалһан байна. Францида Советскэ правительствые толгойлогшо А. Н. Косыгинай мэнэ һаяхан дүүрэһэн аяншалга тушаа олон оронуудта гарадаг һанамжануудай удхань иимэ байна.

Хоёр оронoй хоорондохи харилсаанай мүнөө үедэ ямар байһые, саашадаа яажа хүгжэхэ байһые бодотоор сэгнэлгэдэ энэ тобшолол үндэһэлнэ. Аяншалгын дүнгүүд СССР Франци хоёрой хоорондохи али бүхы талын харилсаа холбоо саашадань хүгжөөлгэдэ шэнэ алхам болоно гэжэ зүбөөр тоологдоно. Советскэ Союзай хүтэлбэрилэгшэдэй болон Францийн президентын хоорондо энэ оной зун Москвада болоһон хэлсээнһээ хойшо хоёр оронoй хоорондохи харилсаан түргэнөөр хүгжэнэ, һайн үрэ дүн үгэнэ гэжэ хоёр тала тэмдэглэхэ аргатай байгаа. Энэ хадаа баясхаланта ушар болоно. Энэ ушар хоёр талын этигэл түгэлдэр байһые харуулна. Энэ ушар худалдаа наймаанай, экономикын, наука болон техникын талаар удаан болзорой харилсаа холбоо байгуулха түсэбые хамтаараа хаража үзэхэ, зохёохо гэжэ үгээ ойлголсолгодонь һайнаар нүлөөлөө.

Харилсаагаа бата үндэһэ һууритай болгохо, харилсаа холбоогоо дам саашань үргэдхэн бэхижүүлхэ гэжэ ондоо ондоо социальна байгуулалтатай хоёр агууехэ гүрэнэй батаар шиидэһэн баримта уласхоорондын ехэ удха шанартай гээшэ. Уласхоорондын асуудалнуудта, хамагай түрүүндэ, Европын асуудалнуудта совет-француз мэдүүлгын түрүүшын бүлэгэй зорюулагдаһанда харин шэнжэлэгшэд анхарал хандуулна. Эдэнь шахардуу шанга байдал һуларуулха ябадал хангаха эрмэлзэлгэ харагдана бшуу. Энэ талаар түрүүшын һайн үрэ дүнгүүд гараа гээд мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ. «Хоёр талын һанамжын ёһоор Советскэ Союз Франци хоёрой хоорондо тогтоогдоод, хүгжэжэ байһан харилсаа холбоон шэнгеэр Европын бүхы оронуудай хоорондо бүхы талын харилсаа холбоон энээнэй һүүлээр хүгжөөгдэхэ ёһотой» гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Аяншалгын дүнгүүдээр үнэн зүрхэнһөө һаналаа ханаңги байһанаа Францийн олон газетэнүүд элирхэйлэн мэдүүлнэ. «Советскэ Союзтай ойртолсохо хараа бодолдо француз олониитэ һайшаалтайгаар хандана, эдэ һанамжанууд элдэб партинуудай хараа бодолдо нүлөөлнэ» гээд француз коммунистнуудай орган «Юманите» тэмдэглэнэ. Мүнөө «Франци Советскэ Союз хоёрой хоорондо ажал хэрэгэй гү, али худалдаа наймаанай харилсаанһаа гадна, мүн үнэхөөрөө хани ёһоной харилсаануудые хүгжөөлгэдэ юуншье һаад ушаруулжа шадахагүй» гээд «Монд» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Совет-француз харилсаанай амжалтатайгаар хүгжэжэ байһанда сэхэ хамаатай хоёрхон лэ орондо һанаалаа ханалга элирхэйлэн мэдүүлэгдэхэһээ гадна, эб найрамдал аршалан хамгаалхые, уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулха арга бэдэрэн олохые эрмэлздэг бүхы хүнүүд СССР Франци хоёрой ойртолсолгоор мүн лэ баясана.

Совет-француз харилсаанай али бүхы талаараа хүгжэлгэ Европодохи юрэнхы байдалда һайнаар нүлөөлхэ байһаниинь сохомтой, юуб гэхэдэ, СССР Франци хоёр шэнги гүрэнүүдэй хани ёһоной харилсаа холбоон бэе бэедээ этигэлсэхэ, Европодо аюул тохёолдохогүй гэһэн мэдэрэл түрүүлхэ байна гээд Чехословакиин «Свободне слово» гэжэ газетэ бэшэнэ.

«Манай түбиин хоёр агууехэ гүрэнэй харилсаа холбоон хадаа энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха тухай Совет оронoй баримталдаг һанал бодолой илан мандалга, генерал де Голлиин гүнзэгы бодолтой политикын гэршэ болоно» гээд Польшын «Жиче Варшавы» гэжэ газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

«Үнгэрһэн недели Европын хэрэгүүдтэ хүдэлөөнэй болоһон недели байгаа», тиигэжэ хубилалтануудай болохо шэнэ замууд» нээгдэбэ гээд «Нью-Йорк таймс» газетэшье тэмдэглэһэн байна. Совет-француз харилсаанай мүнөөнэй шэглэлэй уласхоорондын удха шанартай байһые газетэ дурата дурагүйгөөр мэдэрнэ. Гэхэтэй хамта, Франци болон Советскэ Союз хоёрой хоорондохи хани харилсаанай хүгжэлтэдэ дурагүйлхэжэ байһанаа баруун оронуудай, илангаяа США-гай болон Баруун Германиин хэблэлэй органууд сэхээр элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Родезиин асуудал дахяад зүбшэгдэбэ

Урда Родезиин асуудал дахяад хурсаар тобойжо гараба. Англиин энэ колониин газар дээрэхи засаг түрые Ян Смит түрүүтэй расистнууд 13 һарын урда тээ булимтаран абаа һэн. Хоёр оронoй алинайншье хүлеэн абахаар тиимэ гуримшуулга хэхын тулада Англиин правительство энэ үе соо Смидтэй таһалгаряагүй хэлсээнүүдые хэдэг байгаа.

Англиин премьер-министр Г. Вильсон, Родезиин расистнуудай ударигша Смит хоёр декабриин эхеэр хоёр үдэрэй хэлсээ хээ һэн. Һунгалтануудта Родезиин африкан зоной хабаалалсалгын хубитые зарим зэргээр үргэдхэхые, ёһо тэдыгээршье һаань, Англиин генерал-губернаторта мэдэлтэй байха шата дамжалгын правительство гэдэгые мүнөөхил Смит толгойлогшотойгоор байгуулхые Вильсон хэлсээнэй үедэ дурадхаһан байха юм. Тиимэ болохолоороо, болзоргүй удаан саг соо засаг түрэ Европоһоо зөөжэ ерэһэн 220 мянган хүнүүдэй гарта урда мэтэ үлэхэ, Родезиин дүрбэ миллион африканецууд эрхэ сүлөөгүй зандаа байха болоно. Зүгөөр Вильсонэй өөрынь хэлэһэнэй ёһоор эдэ «яһала тааруу» эрилтэнүүдыешье хүлеэн абахаһаа Смидэй правительство арсаа.

Энээнэй һүүлээр Родезидэ эсэргүүгээр хэдэ хэдэн экономическа хашалтануудые ООН-ой оронуудай зүгһөө хэхэ тухай асуудалые хаража үзэхэ гүйлтатайгаар Англи Аюулгүйн Соведтэ хандаһан байна. Мүнөө хүрэтэр Англиин «өөрынгөө дураар хэдэг хашалтанууд» ямаршье үрэ үгөөгүй гэжэ мэдээжэ. Англиин «Файнэншл таймс» гэжэ газетын бэшэһэнэй ёһоор, эдэ хашалтануудынь «Родезидэхи политическэ оршон байдалые хубилгахагүйһөө» гадна, Смидтэ экономическа бэрхэшээлшье тохёолдуулаагүй. Гол капиталис гүрэнүүдэй наймаашад болон промышленнигууд «һайн дураараа хашалта хэхэ ябадалые» хэрэгсээдэг-гүй байгаа. Хашалта хэхэ политикые «оройдоонье хэрэгсээдэггүйшүүл гэхэдэ, Англиин компаниинууд болоно гээд Урда Родезиин урдын премьер-министр Г. Тодд тэмдэглэһэн байна. Тамхинай бүхы ургасые Америкын, баруун Германиин болон бусад хариин фирмэнүүд хүсэдөөр худалдажа абаһан байха юм.

Англиин резолюциин проектын ёһоор Родезидэ нефть болон нефтепродуктнуудые худалдалгые болюулха гэжэ дурдагдаагүй байха юм. Нефть үгэлгые хорингүйгөөр экономическа хашалта хэхэ гэһэн Англиин түсэбһөө ямаршье үрэ гарахагүй болоно бшуу. Англиин дурадхаһанай ёһоор экономическа хашалта хэхэ болоо һаа, тэрэнь ООН-ой баталан абаһанай һүүлээр 6—8 һарын үнгэрһэн хойно Родезиин экономикодо ямар нэгэн нүлөө үзүүлжэ шадаха байна. Юуб гэхэдэ, Смидэй правительство мүн лэ расистнуудай ударидажа байдаг Урда-Африкын Республикын экономическа болон политическэ дэмжэлгэдэ түшэглэдэг байха юм. ЮАР-ай правительство Родезидэ эсэргүүгээр ООН-ой шатаар хэгдэхэ хашалтые дэмжэхэгүйбди гэжэ соносхожо үрдеэд байна. ЮАР-та өөртэнь эсэргүү ямар нэгэн хашалта хэхэ тухай Англиин зонхилхы этэгээдүүд шагнахыешье хүсэдэггүй. Эгээл иимэһээ хашалтанууд намайе айлганагүй гээд Ян Смит хэлэдэг байна бшуу.

Родезидэхи засаг түрые унагаахын тулада хүсэ хэрэглэхэһээ Англи эрид шууд арсана гээд Аюулгүй Соведтэ Англиин түлөөлэгшэ Браун декабриин 8-да дахяад дабтажа хэлэһэн байна. Гансахан лэ хашалтанууд, илангаяа Англиин дурадхаһанай ёһоор хэгдэһэн хашалтанууд, Родезидэхи расис засаг түрые усадхажа шадахагүй. «Родезиин асуудал имагтал хүсэ хэрэглэлгээр шиидхэгдэхээр шэнжэтэй болоод байна» гээд Алжирай «Эль-Муджахид» газетэ тэмдэглэнэ. Мүнөө Африкын олон гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд баһал иимэ эрилтэнүүдые хэдэг.

Японгуудта „Үнэн сэхэ правительство" байгуулха найдуулга үгтэнэ

Зонхилхы либерально-демократическа партиин ударидагша Эйсаку Сато үнгэрэгшэ неделидэ Японой шэнэ правительство байгуулаа. Ингэжэ һүүлшын хоёр жэлэй турша соо Сатын правительство дүрбэдэхеэ шэнэдхэн хубилгагдаба. «Правительствын нэгэтэ бэшэ хубилгагдажал байхада олонхи министерствэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд нэгэ жэлэй турша соо гурба дахин һэлгэнэ... Хубилалтын болохо тудам олонхи министрнүүд хүдэлмэрөө шэнээр эхилхэ баатай болоно... Ажал хэрэгтээ хүсэд танилсажа ядажа байхадань, тэрэниие дахин һэлгэдэг» гээд «Помиури» газетэ гомдоно.

Правительствые түргэ түргэнөөр шэнэдхэлгэ хоёр гол шалтагаантай юм. Түрүүшын шалтагаан либерально-демократическа парти доторхи гурбан фракциин хоорондо гаралаг тэмсэлтэй холбоотой. Хоёрдохи шалтагааниинь гэхэдэ, хубиингаа хэрэгые албанайнгаа хэрэгһээ илгаруулжа шададаггүй олон министрнүүд хулгай худалтай оройлдоно гээд нэгэ газетэ бэшэһэн байха юм.

Эдэ бүгэдэ Сатын өөрэйнь нэрые хухалдаг байна бшуу. Либерально-демократическа партиин съезд декабриин 1-дэ болоходоо, партиин ударидагша байһан Сатын байдалай һуларжа байһые харуулаа. Партиин түрүүлэгшые һунгалгын үедэ Сатотай Фудзияма нилээд ехээр үрдилдэһэн байха юм. Сато булижа гараа гэбэшье, өөрынгөө хүлеэһэндэ орхолоо, нилээд үсөөн дуу үлүүлжэ абаһан байха юм.

Партиин съездын һүүлээр шэнэ правительство байгуулаад, Сато пресс-конференци дээрэ ингэжэ мэдүүлээ. «Үнэн сэхэ правительствые» би байгуулжа шадааб. «Правительствада арадай этигэдэг болохын» тулада хүсэлэл оролдолго гаргахаб гээд тэрэ найдуулаа. «Иомиури» газетын бэшэһэнэй ёһоор хубиингаа болон албанайнгаа хэрэгүүдые үнэн сэхээр илгаруулдаг болохо ёһотойт, министрэй тушаалда тааруугүй али бүхы ябуулга хээд байгаа һаа, уялгаһаа сүлөөлэгдэхэт гэжэ шэнэ министрнүүдтэ Сато уридшалан һануулаа.

Гэбэшье Сатын правительствын тушаалһаа бууха, парламентые тарааха, шэнэ һунгалта зарлаха тухай оппозиционно партинууд эрилтэ хэһэн зангаараа.

И. ЛАПИЦКИЙ,
В. КУЗНЕЦОВ,
В. НОЫРЕВ.
(ТАСС).

К. С. ПЛЕШКОВ (Базаров)

Үнинэй коммунист Кузьма Семенович Плешков (Базаров) 1966 оной декабриин 10-да наһа бараба.

К. С. Плешков (Базаров) 1882 ондо Хори тосхондо түрэһэн юм. Долоотой байхаһаа эхилжэ ажал хүдэлмэри хээ. 1900 ондо приходско һургуули дүүргээд, 1919 он болотор багшалаа.

К. С. Плешков 1920 ондо Коммунис партиин зэргэдэ ороо. Тэрэ сагһаа хойшо һүүлшынгээ үдэр болотор тэрэ үнэн сэхэ коммунист байгаа.

Революционно хүдэлмэридэ Кузьма Семенович эдэбхитэйгээр хабаадалсана. 1920—1924 онуудта Забайкалиин арадай революционно комитедэй инструктораар, РКП(б)-гэй Прибайкалиин губкомой бага үндэһэ яһатанай секциие даагшаар, Хориин, Агын аймагай ревкомуудай түрүүлэгшээр хүдэлөө. Тэрэнэй һүүлдэ Бурят-Монголой АССР-эй главна суудэй гэшүүнээр, БМАССР-тэхи Россин Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй этигэмжэтэнээр һунгагдаа. 1930—1932 онуудта тэрэ дахинаа багшална. Һүүлдэнь табан жэлэй туршада партиин Бурят-Монголой обкомой финансын таһагые даагшаар хүдэлһэн. Энээнэй һүүлээр пенсидэ гаратараа, советскэ болон ажахын органуудта хүдэлөө.

Нүхэр Плешков (Базаров) манай аймагай ажахын болон соёл культурын хүгжэлтэдэ ехэ оролдолго гаргаһан байна. Энэ хүмнай Хориин аймгүйсэдкомой түрүүшын түрүүлэгшэ юм.

Үнинэй коммунист, шэнэ ажабайдалай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэһэн (Кузьма Семенович Плешковой (Базаровай) дурасхаал бидэнэй зүрхэндэ мүнхэдөө үлэхэл.

КПСС-эй Хориин райком,
аймагай Соведэй гүйсэдком.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23-67, зам. редактора — 38-42, зам. редактора — 35-84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный — 47-59, 35-14, промышленный — 48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни — 40-49, идеологический — 24-74, 60-21, советского строительства и быта — 34-93, рабселькоров и писем — 25-41, 38-30, информации — 34-05 и перевод — 24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-02154. Зак. № 1161.